ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5921 — 9/22 ՅՈՒԼԻՍ 1905 — ՇԱԲԱԹ — 19 ՋԵՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1323 — ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5921

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آرهولق) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنده

Նամակ կամ ինչ որ եւ է գրուածք պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԱԹԱ, Ղալաթիա, Քարաքէօյ փողոց թիւ 3

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 145 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի համար։
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՄՐՑՈՆԱԿԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔԸ

Իզմիրեանց մրցանակաբաշխութեան տօնի օրուան հանդէսը նոր լոյս մը սփռեց յանձնաժողովին մտադրութեանց վրայ՝ այս տարուան պահուած գործերուն նկատմամբ։ Ինչպէս յայտնի եղաւ ատենադպրին ընթերցումէն, յանձնաժողովը մտադիր է ձեռնհաս անձի մը ուսումնասիրութեան ենթարկել թէ՛ ներկայացուած 18 գործերը եւ թէ ցարդ լոյս տեսած նմանօրինակ աշխատութիւնները, եւ անոնց ամէնէն խ'ընտրել տալ արդի հայերէնի բառարան մը։ Յանձնաժողովը ինք պիտի հոգայ խմբագրութեան ծախքերը, եւ զայն պիտի հրատարակէ Սահակ-Մեսրոպեան Մատենադարանի հաշւոյն եւ օգտին։

Ահաւասիկ ուրախառիթ կարգադրութիւն մը։ Այս մրցանակաբաշխութեան տարին ալ պահ մը այնպէս կարծուեցաւ թէ պահուած գործերը կրկին ձեռագիր վիճակի մէջ պիտի մնան. հետեւաբար ոչ մէկ ուղղակի օգտակարութիւն պիտի ունենային հայ լեզուին ու դպրութեանց։ Բայց այս խնդիրը բոլորովին կը փոխուի, եւ կրնանք առանց այլ եւ այլի ըսել թէ մրցանակին հաստատուելէն ի վեր յիշատակելի գլխաւորագոյն գործն է որ կը կատարէ Իզմիրեանց Յանձնաժողովը։

Եթէ երբեք ճիշդ էր փափաքածին պէս կրնայ կազմել տալ ամբողջական բառարան մը, որուն մէջ գտնուին գաւառաբարբառներու ամենայն ժողուած բառերը, այն ատեն՝ մեծագոյն ծառայութիւնը մատուցած պիտի ըլլայ մեր ալ խեղճիկ լեզուին։ Անուրանալի է որ մեր գաւառաբարբառները շատ հարուստ են, հարուստ են մանաւանդ այն տեսակ բառերով՝ որոնցմէ մինչեւ այսօր զուրկ մնացած է մեր աշխարհիկ գրականութիւնը, եւ որոնց տեղը լեցնելու համար միայն ստիպուած է դիմել օտար լեզուներու։ Մրցանակի ներկայացուած գործերէն մէկուն հեղինակը՝ պէտք տեսած էր բաւական խիստ ակնարկութիւններ ուղղելու պոլսեցի գրողներուն՝ որոնք թողած են եղեր գաւառաբարբառի գեղեցիկ բառերը եւ օտար բառեր կը գործածեն եղեր։ Դիտողութիւնը շատ ճիշդ է անշուշտ, բայց մեղադրանքը որ անոր կ'ընկերանայ, բացարձակապէս անիրաւ է։ Գրողը իր մտածումը արտայայտելու համար անհրաժեշտաբար պէտք ունի բառերու։ Ինչ ընէ երբ այդ բառերը կը պակսին իրեն։ Բնականաբար ո՛ եւ է կերպով մը ազատիլ պիտի ուզէ այդ դժուարութենէն, եւ ազատելու համար ալ ուրիշ միջոց չունի, այլ օտար լեզուներէ փոխառութիւնը։ Պոլսեցի գրողը կրնայ խորհիլ թէ գաւառաբարբառները աղուոր բառեր ունին, բայց միայն խորհելով ի՞նչ կրնայ ընել։ Ո՞ւր են այդ բառերը, ո՞վ ծանօթացուցեր է զանոնք, որպէս զի իրենք ալ առնեն, գործածեն ու գրականացնեն։ Եթէ այս անփութութեան համար մեղադրանքի արժանի մարդիկ կան, անոնք ալ գաւառացի գրողներն են քան Պոլսոյ գրողները։ Իրենք ինչո՞ւ մինչեւ այսօր ջանք չէին ըներ երեւան հանելու իրենց բարբառներուն մէջ ծածկուած լեզուական գանձերը։ Եթէ երբեք Իզմիրեանց յանձնաժողովը մտածած չըլլար այս երկամեակին մրցանակները բառարանաց գաւառաբարբառներու ուսումնասիրութեան եւ յայտնութեան յատկացնելու, այս վերջին ջանքն ալ չպիտի ընէին, եւ կրկին գաւառաբարբառները անծանօթ պիտի մնային իրենց հարուստ բառերով, ասութիւններով, առածներով ու քերականական ձեւերով։

Ինչ որ է, հիմայ այս ամէնը մեծ մասամբ կատարուած են. կը մնայ միայն պատրաստելիք բառարանը եւ ճիշդ ատոր վրայ պէտք է կեդրոնացնել գլխաւորագոյն ջանքն ու աշխատութիւնը։ Այդ գործը միակ մարդու մը ձեռքէն ելլելու չէ։ Պէտք է տարբեր տարբեր մասերու բաժնել զայն, եւ իւրաքանչիւր մասին պատրաստութիւնը յանձնել կարող ու փորձառու մասնագէտի մը։ Եթէ պատրաստելիքը ափ լափի գործ մը պիտի ըլլայ, լաւ է որ բնաւ չպատրաստուի։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԿՈՒՍԱԿՐՕՆՆԵՐՈՒՆ ՃՈՒՐՋԸ

Մեր բոլոր նշանաւոր վանքերը ԺԲ. եւ ԺԳ. դարերուն հիմնուած ու նորոգուած վիճակ մը ունեցած են։ Մի միայն իրենց մէջ խմբուած հարիւրաւոր կուսակրօններուն փորը պարարտացնելու չէին սահմանուած այդ վանքերը, այլ եւ քաղաքակրթիչ դեր մըն ալ կատարած են։ Անոնցմէ շատերը անուանի դպրոցներ եղած են, ղեկավարութեամբ ժամանակին ուսումնական մարդոց։ Սրբոց այդ ուսուցչապետ հոգեւորականներուն ազդեցութիւնը շատ մեծ եղած է իր հօտին վրայ։ Ամէն ոք կը յարգէր ու կը պատուէր վանականները, որովհետեւ վանականները կամ կուսակրօն հոգեւորականութիւնը միշտ հաւատացեալներուն օգտակար կը ձգտէր եւ ոչ թէ իրենց։ Վանքերու դռները միշտ բաց էին բոլոր դասակարգերու առջեւ։

Սակայն արդի վանքերը կորսնցուցած են նախկին վանքերու եւ վանականութեան կոչմակերպութիւնն ու սկզբունքները։ Մեր վանքերը եղած են պարզապէս կարգ մը պարապորդներու, ծոյլ մարդոց հանգստանոց հանգրուանը, ուր անոնք իրենց անձերը, ազէտ եւ անհոգ, ինքնութեամբ, ո եւ է օգուտ մը չեն ընծայած իրենց հասարակութեան։

Մեր խօսքը Արմաշու Դպրեվանքին վրայ չէ, քանի որ տարիներ ծրագիր մը ունի այս վանքը ու միջնակարգ քառասուն թիւ մըն ալ չի պարունակեր իր մէջ։ Բայց այս Դպրեվանքէն դուրս գրեթէ միւս բոլոր վանքերու վիճակը անհանդուրժելի է, մանաւանդ կրօնական նիւթերու եւ աշխարհականներու ձեռքը մնացած ըլլալնուն համար։

Մեր կարծիքով, ներկայ դրական դարուն մէջ, վանքերու եւ վանականութեան պահպանումը պարզապէս անիմաստ եւ վերացական գաղափարի մը արդիւնք է։ Վանքերը ո՛րքան ալ լաւ կազմակերպութիւն մը ունենան, դարձեալ անոնցմէ առաջ եկած կուսակրօնութիւնը անյարմար է ներկայ դարուս ընկերական կեանքի պայմաններուն։

Տեսէք այս երիտասարդ եկեղեցականը որ իր 16–17 տարեկանէն, վանական կեանքը ընդգրկեր եւ 20–22 տարեկան կանխահաս հասակի մը մէջ, աւելին դեռ աշխարհը չճանչցած, եկեղեցական ուխտը առեր է։ Ու օրին մէկը, վանական մթնոլորտէն դուրս ելլելով, Պոլսական արուարձանի մը քարոզիչ կարգուեր է։ Ըսէք որո՞ւն է յանցանքը, երբ այդ երիտասարդ եկեղեցականը, աշխարհիկ կեանքի հրապոյրներուն է ահա զոհ կ'երթայ։ Այդ երիտասարդ վարդապետին վրա՞յ, թէ իր աշխարհաճանաչութեան պակաս եղող անձերը դատապարտել։

Ինչպէս ըսինք, նախկին դարերուն, վանք ու վանականութիւնը պէտք մը դարձած էին ժողովրդեան համար։ Վանքերու գոյութիւնը յարմարագոյն էր ժամանակի ժողովրդեան զարգացման, բայց այսօր ատոր համար ո՛չ երբեք։ Այսօր բազմաթիւ դպրոցներ ունինք թէ՛ գաւառներու եւ թէ մայրաքաղաքիս մէջ, կրթական նոր ծրագիրներով։

Քանի որ կուսակրօն եկեղեցականութեան բարոյական փրկութեան համար դեռ ոչ մէկ լուրջ միջոց կը խորհինք, քանի որ վանքերու գոյութիւնն ալ կայ ու կը մնայ, համենայն դէպս մէկ միջոց մը ունինք ամուսնացեալ եկեղեցականութեան։ Քահանայական տարրը այսօր —յարգելով անոնց շատ փոքրաթիւ բացառութիւնները— գրեթէ ազէտ եւ տգէտ մարդոց ամբողջութիւն մը կը կազմէն, որոնց շատերը գուցէ չեն հասկնար իրենց կարդացած կրօնական գիրքերը։ Պէտք չէ խտիր դնել ամուսնացեալ եւ ամուրի եկեղեցականներու միջեւ, քանի որ առաջինին դերը աւելի վեհ հանգամանք ունի։ Ուսեալ եւ զարգացեալ քահանայ մը, ըստ ինքեան, քանի մը վարդապետներէ աւելի կ'արժէ, անոր դերը աւելի լիրիւ է ընտանեկան կեանքի մէջ։

Հեռի է սակայն կուսակրօն եկեղեցականներու թիւը. եթէ կարելի չէ բառնալ, գոնէ սահմանափակենք անոնց թիւը, քանի որ զարգացած ամուսնացեալ եկեղեցականութենէ մը աւելի գեղեցիկ արդիւնքներ կրնանք քաղել։

Կրօնական մոլեռանդութեամբ՝ անոնց բուն էակ մարդկային զգացումները չխեղդենք, ու վերջապէս ամուսնացեալութեամբ մը, անոնցմէ շատ աւելի գեր ի վեր բան մը չակնկալենք, վասն զի ընդունելութեան ձայնը անհնար է որ լռէ։

Թող անհեթեթ չկարծուի, ինչպէս շատերու՝ նոյնպէս մեր կողմէ յայտնուած այս կարծիքը թէ եպիսկոպոսական, կաթողիկոսական աթոռներ միայն ամուսնացեալ եկեղեցականութեան վերապահուած աստիճաններ ըլլան, քանի որ նոյն իսկ անցեալին մէջ ունեցած ենք ամուսնացեալ եկեղեցականներ այս աստիճաններով։ Կրօնական ուղղափառութեան օգին չարժեր այսքան թանգ պահել. անոր ամէն մէկ կարգ ու սարքերը ոչ թէ միայն ժամանակի պահանջումներուն պէտք է յարմարցնել, այլ նոյն իսկ կրօնքի բարեկարգութեան գաղափարին ալ պէտք է ջատագով ըլլալ։

Ուժ տանք զարգացած ամուսնացեալ եկեղեցականութեան, եթէ կ'ուզենք իսկապէս եկեղեցականութիւն մը ունենալ։

ԱԲԻԿ ՏԷՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՌՕՉԻԼՏ ՄԵԿԵՆԱՍ

Առ. ամսաթերթին վերջին թիւը ամբողջովին նուիրուած է հանգուցեալ պարոն Ալֆոնս տը Ռօչիլտի, որ ինչպէս յայտնի է, Գեղարուեստից Ակադեմիին անդամ եղած է։ Այդ ընդարձակ ուսումնասիրութենէն քաղուածք մը առնել բերենք.—

Ամէն բան ըսուած է դրամի վրայ։ Լեզուին պէս ամէնէն լաւն եւ ամէնէն գէշ բանն է ան. այդ վերադիրներէն երկուքին ալ արժանի է, իր գործածութեան եղանակին համաձայն։ Բայց ամէնքս համակարծիք ենք սա ճշմարտութեան մասին թէ տալու եղանակը աւելի կ'արժէ տրուած գումարէն։ Պարոն Ալֆոնս տալու գեղեցիկ եղանակն ունեցաւ, որչափ դառնալով տրուածներէ կ'առնէր։ Երկարօրէն ուսումնասիրելէ յետոյ արուեստագէտներու ունեցած պէտքերը, կատարելագործութեան հասցուց անոնց նիւթապէս օգնելու արուեստը։ Այդ բանին մէջ անիկա ճարտարութիւն ցոյց տուաւ որ ազնուականութիւնը իր նուազագոյն չափին վերածուեցաւ։ Ու այս բարեբաստութիւնը բոլորովին անհետացաւ այն օրէն, երբ փոխանակ դրամական օգնութիւն ընելու, արուեստագէտներու գործեր գնեց։

Պարոն Ալֆոնս տը Ռօչիլտ ուրիշ դրութեան մը հետեւեցաւ որ արուեստագէտները պարտաւոր չըլլան ո եւ է երախտագիտութիւն յայտնելու, խնայելով անոնց մարդկային արժանապատուութեան ու հեղինակի անձնասիրութեան։ Առեւտրական գործառնութեան մը ձեւը տալու անոր։

Ամէն տարի Ցուցահանդէսի սալոնին, մասնաւոր ցուցադրութիւններէն եւ աճուրդներէն կը գնէր այն ամէն պատկերները, արձանները, նկարները եւ արուեստական առարկաները որոնք շահեկան կը թուէին իրեն, չմտածելով նկարիչին անունին մասին ու գործին։ Ու չեզոքացնելու համար իր շնորհքը, անձեռնմխելի եւ անփոխանցելի կերպով զանոնք կը նուիրէր գաւառական թանգարաններուն, դպրոցներուն, քաղաքապետութեանց եւ այն ամէն հանրօգուտ հաստատութեանց, որոնք կրնային խնդրանք կ'ընէին այդ մասին։

Ըսուած է որ այս դրութեամբ չէին համեմատիր Ռօչիլտի ընտրած՝ Բոտէն, Ֆերրիէի դիմանկը, Լաֆիթ փողոցի դրամատունները, եւ Ռանի վիլլան — չմոռնանք աւելցնելու թէ այդ քաղաքին թագաւորական թանգարանը Ալֆոնս տը Ռօչիլտի անունը կը կրէ —, սակայն այդ դրութիւնը մեծ առաւելութիւն մը ունէր միւս բոլոր այն մեթոտներուն բաղդատմամբ զորս ի գործ դրած էր Ալֆոնս տը Ռօչիլտ։ Դրամը օգտակարապէս կը շրջաբերէր աշխատանոցներուն մէջ, արուեստի ճաշակը կը տարածուէր գաւառներու խորքը, վերջապէս այդ դրութեամբ արուեստագէտը ազատ կ'ըլլար պատանը բծծելու ամօթալի խոստովանութեանց մէջ։

Պարոն Ալֆոնս, երբ վատառողջ մարդու մը հանդիպեցաւ, իր հաճելի կարգադրութիւնը իրականացնելու չվարանեցաւ։ Այսպէս անթերի կանոնաւորութեամբ մը՝ քսանհինգ տարի շարունակուեցաւ այդ գործը։ Քանի մը հազար գեղարուեստական առարկաներ բաժնուեցան քանի մը հարիւր քաղաքներու։

Եթէ երբեք պարոն Ալֆոնս կը հաւաքէր հանրային հաւաքածոներ, միւս կողմէ իր անձնական հաւաքածոն զանց չէր ըներ։ Առ.ի ներկայ թիւը կը պարունակէ Ռօչիլտի անձնական կալուածին մէջ գտնուող վարպետներու գործեր. նկար, արձան, կահ եւ անօթագործական առարկաներ, որոնց մասին մէյ մէկ գաղափար մը միայն կրնան տալ այդ գրուած պատկերները։ Առաջին, օրինակի համար, պարոն կինները երկու նկարներ, մէկը՝ Ռեմպրանդէն, միւսը՝ Ադրիէն վան Օսթատէն, որոնց վրայ պիտի պարծենային ամէնէն հռչակաւոր Բինաքոթէքներն անգամ։ Վան Տէր Մէր տը Տէլֆթի «Աշխարհագէտը» կրնայ մրցիլ նկարչին արուեստին գլուխ-գործոցին հետ, որ Վիեննայի մէջ նշանաւոր հանդիսացուցած է Չէրնինի հաւաքածոն։ Նիքոլա Մաասի գործը շատ հազուագիւտ է, դէմքերու վայելչութեան ու արտայայտութեան տեսակէտով։ Ամէնէն աւելի աչքի կը զարնէ Ռուպէնսի որսորդութեան զոյգը՝ Տիանը։ Դիցուհին կը գգուէ իր [illegible], շրջապատուած յաւերժահարսներէ, որոնց հետ չարաճճիութիւններ կ'ընեն դաշտերու չաստուածները։ Վերջապէս Ֆլամանական կէս-դիւցազնական ամէնէն յանդգնագոյն գործերէն մէկն է ատիկա, ատոնց իր աշակերտներուն օգնութեամբ ի գլուխ հանուած։ Երբ Ռուպէնս հանգչիլ ուզեր իր դիւցազնական գործերէն, այդ տեսակ գործ մը կ'արտադրէր։ Այդ նկարը ամբողջովին գծուած է Ռուպէնսի ձեռքով, անոր փափկութեամբ ու ո՛րքան ինքնաբերաբար թելադրուած։ Պարոն տը Ռօչիլտ, լաւ հոտառութեամբ մը, ձեռք անցուցած էր այդ նկարը։ Պարոն Մեկենասին ունեցած գեղարուեստական ընտիր գանձերը ամբողջ թանգարան մը կը ձեւացնեն։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՍԱՀԱԿ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ

(Շար. երէկի թիւէն)

11. Թէոդիկի «Պոլսի Հայերէնը, բառարան պոլսական ռամկօրէնի», 3 թանձր հատորներ, 2455 մեծկակ երեսներով. մեծավաստակ աշխատութիւն մը որ երեք տարիներու տքնութեան արժան է իր հեղինակին, ինչպէս կ'ըսէ ան իր յառաջաբանին մէջ։ Այս գործ ընդարձակօրէն կը ներկայացնէ Կ. Պոլսոյ Հայ գաղութին ռամկաբարբառը, գրեթէ իր ամէն ձեւերուն մէջ,— բառ, առածներ, դարձուածք, աւանդ, պատմական ասացուած, հանելուկ, ժողովրդական ձեւք օրհնութեան, անէծքի, կատակներու, քաղաքավարութեան կամ նախատանաց, բառախաղ, նմանք ժողովրդական բանաստեղծութեան, անդական բառեր, որք դեռ կը մնան ռամկութեան բերնին մէջ եւ եւրոպականներ ալ, որք գործածութեան մէջ մտած են նոյն իսկ անոր քով։ Հեղինակին առանց ընդհանուր կանոն մը ըրած ըլլալու իրեն, տեղ տեղ բառերու գաղղիերէն, պարսկերէն, արաբերէն համազօրութիւնները կը դնէ, երբեմն գիտական բառ մը ճշդելու, երբեմն ասացուածական պէտքի մը համար, բայց երբեմն ալ կը թուի առանց մասնաւոր պէտքի։ Քերականական ծանօթութիւններ, ռամկօրէնին յատուկ ածանցական նախադաս եւ յետադաս մասնիկները, բարդութեան կանոնները, բայերու լծորդութեանց կամ հոլովմանց գլխաւոր կէտերը ասոնց յատուկ բացատրական յօդուածներու նիւթ ըլլալու, ցրուած են ամբողջ գործին մէջ, գիրքի կարգաւ իրենց տեղւոյն մէջ խօսելով անոնց վրայ։ Բառերու զանազան առումներն յատուկ ու ճշդօրէն պարզաբանուած են եւ յատկանիշ օրինակներ կը ծառայեն լուսաբանելու բառերու եւ ձեւերու իմաստները։ Այս բառարանը կրնայ նկատուիլ նաեւ բառարան մը ռամկօրէնէ ի գրաբար, վասն զի ռամկօրէն բառերու եւ ասութեանց դիմաց իրենց բացատրութիւն կամ համանիշ գործածուած են գրաբար եւ երբեմն մինչեւ իսկ գրաբար ընտիր բառեր եւ ձեւեր, ինչպէս Հ. Ե. Հիւրմիւզեանի աշխարհաբարէ ի գրաբար բառարանը, բայց աշխարհիկ բառերու եւ ասացուածներու տեսակէտով ճոխագոյն քան զայն։

12. Նշան Խտըեանի «Անգիր մատենակարան կամ Համշէնի Հայոց գաւառաբարբառ».— 337 մէջին երեսներէ բաղկացեալ, եւ երկու մասերու բաժնուած, որոց առաջինը կը պարունակէ քերականական ուսումնագիծ եւ բառարան, Սեւեմէնի եւ այդ Համշէնցւոց վրայ տեղագրական, աշխարհագրական եւ ազգագրական տեղեկութիւններով, եւ երկրորդն հաւաքածոյ մըն է ալ, ժողովրդական երգերու (թուով 43) նախապաշարմանց (թուով 164) աղօթքներու բարբառով ի գիր առնուած, առածներու՝ այբուբենական կարգի վերածուած (թուով 134), երգերու, ամէնական մեկնութեանց՝ դարձեալ այբուբենական կարգով շարադրուած (թուով 63), հէքիաթներու (թուով 8) գաւառաբարբառով պատմուած եւ աւանդութեանց (թուով 10), իւրաքանչիւրին տակ բացատրական փոքրիկ բառարանով, Հայ պառաւներու ակլօրդաշարական բանաձեւերու եւ գծերու, հանելուկներու (թուով 32), չսատանելիներու (թուով 7), տօնական եւ եկեղեցական յատուկ անուններու, երդմանց, անէծից, օրհնութեանց։ Նշան Խտըեանի այս գործը խղճամիտ կերպով աշխատուած լաւագոյն գործերէն մին է, զոր հմտութեամբ եւ միանգամայն գաւառաբարբառներու կարեւորութեան խորին համոզմամբ ու գիտակցութեամբ յօրինած է։ Գրեթէ ամէն գլուխներէն առաջ կը գտնուի տեսութիւն մը, յորում հեղինակը կը խօսի մէն մի գլխոյ մէջ յառաջ բերուած նիւթոյն, բառարանի, հէքիաթ, երգերդ, առած, եւն., պատմութեան եւ նշանակութեան վրայ, երբ ցոլացուցիչ ժողովրդական գրականութեան, մտքին ու բարոյ, անցեալ եւ ներկայ։ Քերականական գլուխը ներկայացուած են կանոնաւոր եւ յստակ ամփոփմամբ։ Գուցէ բուն բառարանին, որ թէեւ բաւական ճոխ, սակայն, ըստ հեղինակին վկայութեան, չընծայեր Համշէնցիներու գաւառաբարբառին ամբողջ մթերքը, այլ «անկարելին ամբողջ կը կազմէ»։ «Ինչ որ աչքիս առջեւ ինկած ու հաւաքած է այն է ալ, կ'ըսէ ան, այն է՝ ծառերու, թռչուններու, բոյսերու, սարքերու, առօրեայի, եւն. անուններ են միայն»։ «Համշէնցին, կը յաւելու, անհաշուելի բայերու ածանցներ ու ածականներ գիտէ, սակայն անհնար է որ միայն մէկ մարդ կարողանայ հաւաքել այդ բոլորը»։ Հեղինակը կը խորհի որ Նորայրի, Նուպարեանի, Տէմիրճիպաշեանի բառագրաց մէջ գտնուած նորակերտ բառերու անգլին կոյտը անհարկի յոգնութիւն մը եղած է, վասն զի գաւառաբարբառներուն մէջ անոնց համարժէքները կան. զորս միայն ի լոյս հանել եւ հասարակութեան ծանօթացնել պէտք է նոր ճոխութիւն եւ նոր փայլ տալու համար մեր գրականութեան եւ այդ փափաքով է որ ինք «Համշէն գաւառաբարբառին բառերէն փունջ մը կ'ընծայելով կը ներկայացնէ»։ Հեղինակը մասնաւոր յիշատակութեան մը արժանի կ'ընէ սա կէտը թէ իր բառացուցակը կազմելու ատեն աչքի առջեւ ունեցեր է Բարգէն Ծ. Վ. Կիւլէսէրեանի «Ճանիկի վիճակին մէջ գտնուող Համշէնցիներու գաւառաբարբառը» վերնագրով Բիւրակն Թերթի մէջ հրատարակուած բառերու շարքը։

13. Գ. Կ. Դանիէլեանի բառագրական մէկ գործը, որ թէեւ վերնագիր չունի, բայց սկիզբը գրուած «մէկ քանի խօսք»էն կը հասկցուի թէ Խարբերդու գաւառաբարբառի բառերու հաւաքածոյ մըն է այն։ Համառօտ գործ մըն է աս վերիվերոյ կերպով աշխատուած, որ կարճ բառարանէ մը յետոյ ունի ինչ ինչ տեղեկութիւններ ածանցական մասնկաց եւ առաջնորդութեան վրայ, եւ յետոյ ուրիշ համառօտ բառարան մը ռամկական ոճերու եւ ասութեանց։ Այնքան անփոյթ կերպով աշխատուած է որ կէտադրութիւն իսկ զանց առնուած է անոր մէջ։

* *

Գ. Դասակարգին, այն է Արեւելեան գաւառաբարբառներու խումբին ճշդապէս պատկանող մէկ գործ միայն կը գտնուի ներկայացուած աշխատութեանց մէջ, եւ է Աւետիս Բահադրեանցի «Բառգիրք Ղարապաղու գաւառական բարբառի»։— Բուն բառարանն ունի 216 մեծկակ երեսներ։ Կը պարունակէ, Ղարապաղու բարբառին հետ, նաեւ անոր առընթեր երկարդական բարբառներ ու բառեր ալ։ Ունի բաւական բառագիրքերէն յառաջ բաւական ընդարձակ յառաջաբան ու յառաջաբանի յաւելուած մը։ Այս երկու գրութեանց նպատակն է ջերմութեամբ ջատագովել բառերու ծագման մեկնութեան համար հեղինակին ընդունած ստուգաբանական-վերլուծական դրութիւնը, ընդդիմաբանելով մանաւանդ Հ. Աճառեանի պաշտպանած լեզուաբանական դրութեան ու պատասխանելով անոր առարկութեանց։ Հեղինակը ուզեր չի համարեր շատ մը Թուրքերէն բառեր, զոր օրինակ խորղան, զամանայ, ճարկիր, բարազամայ եւն. երբեւ հայ ծագում ունեցող բառեր ընդունիլ, եւ ընդհանրապէս կ'ընդունի որ հայերէնը բազմաթիւ բառեր առած է դրացի ժողովուրդոց լեզուներուն։ Կատարելապէս այբուբենական կարգի չի հետեւիր. թէեւ այդ կարգն ընդունած է բառերու ընդհանուր շարքին համար, բայց մէկ արմատէ մը յառաջ եկած բառերը անմիջապէս կցած է արմատին։ Բառերու ուղղագրութիւնը իրենց գրական ձեւին համեմատ փոխադրելով գրած է, ո՛չ թէ իրենց գաւառական առոգանութեան ալլափոխելով արտասանութեան համեմատ, ասով աւելի գրական մաքուր երեւոյթ մը ունին քան ուրիշ բառարաններու ներկայացուցածները։

Մասամբ այս դասակարգին եւ մասամբ երկրորդին կը պատկանի Մարկոս Աղաբեկեանի գործը, այս վերնագրին է «[illegible] փորձ մըն էր նախկին, միջին եւ վերջին դարերու բարբառներու վրայ» 302 մեծկակ երեսներէ բաղկացած։ Բազմազան է այդ գործի իր պարունակութիւնը։ Երեւանայ, Նախիջեւանի, Վանայ եւ Մուշի գաւառաբարբառներէ առնուած բառեր, ձեւեր եւ ասոյթներ կը բովանդակէ, բաւական թուով, բայց հեղինակը բառերը իրենց առումին համեմատ դասերու բաժնելով կը ներկայացնէ զոր օրինակ մարդկային մարմնոյ, ուտելիքի ու խմելիքի, տան ու կենցաղավարութեան, երկրագործութեան ու այլ եւայլ արհեստներու, զարդերու, ծաղկունք, ծառոց ու պտղոց, միջատոց եւ ընտանի կենդանեաց վերաբերող բառերու ցանկեր։ Ինչպէս նաեւ դարձեալ զանազան գոյականներ, պարզ ու բարդ ածականներ, բայեր ըսելով բառերու հաւաքածոյներ, ու անկէ տալ եւ այլ եւ այլ բառերով ու գոյականներով կազմուած բայական ասացուածներ ու ածականներ։ Նաեւ կան ասացուածներ, օրհնութիւնք ու բարեմաղթութիւնք, յիշոցք եւ նախատական ասմունք, եւ Թուրք, Արաբ ու Պարսիկ բառեր մեր լեզուին վերածուած։ Բաց ի ասոնցմէ, այս աշխատութեան մէջ կը գտնուին, երբեմն նմոյշներ գաւառաբարբառներու, բաւական երկար առածներ եւ արձակ գրութիւններ, առնուած ժողովրդական բանահիւսութենէ, ու նաեւ բաւական երկայն ակնարկութիւններ, հեղինակին կողմէ զանազան գաւառներու բարբառներուն քերականական կազմածները, հոլովմունքն ու խոնարհմունքը, դերանունները, նախադրութիւնք ու մակբայները ներկայացնելու համար։ «Աղբիւրակք» վերնագրին տակ վերջին տեսութիւն մը կ'ընէ հեղինակը ցոյց տալու համար գաւառաբարբառներու ուսումնասիրութեան պէտքը բուն ժողովրդական լեզու եւ գրականութիւն կազմելու համար, եւ կ'այպանէ այսօրեայ գրողներուն կերպը, որք անտեղեակ գաւառացի բարբառներուն՝ լեզուն կ'աղաւաղեն օտար ասութիւններ մեքենապէս թարգմանելով հայերէնի, իրենց գիտցած ֆրանսական, անգլիական, ռուս եւ գերման լեզուներէն, փոխանակ ի կիր առնելու բուն սեփական ոճով կերտուած գաւառական բառեր ու ձեւեր։

* *

Երկու ուրիշ աշխատութիւններ ալ, որք 18ի կը լրացնեն ձեռագրաց թիւը, բոլորովին դուրս կ'իյնեն Պատ. Յանձնաժողովին նշանակած շրջանակէն, ինչպէս կը տեսնուի անոնց պարունակութեան մասին մեր հետագայ համառօտ նկարագրութենէն։

Մին է Յովհ. վարդապետ Միսքճեանի «Գանձարան հայերէն լեզուի ճոխութեանց»ը, զոր երեք մասի բաժնելով կը ներկայացնէ հեղինակը. Ա. «Կրկնաբանութիւնք անուանց, մանաւանդ գոյականաց իրենց ածականներուն հետ»։ Բ. «Կրկնաբանութիւնք անդէմ եւ դիմաւոր բայից իրենց արմատական բառերով»։ Գ. «Կրկնաբանութիւնք մակբայից, շաղկապաց եւ միջնորդութեանց»։ Եւ յաւելուածի մէջ՝ հայերէնի ամէնէն բազմավանկ բառերը եւ կրկնաձեւ բարդութիւնները, եւ 100ի չափ ալ ցարդ բառարաններու մէջ չգտնուած գրական բառեր։ 126 երեսներէ կը բաղկանայ գործը որուն 16 երեսները նախապէս տպագրել եւ մնացորդը՝ ձեռագիր։ Գործը հայերէնին ուսման տեսակէտով ունի իր արժէքը մը, առանց ուղղակի վերաբերելու ներկայ մրցման նպատակին։

Միւսն է Մեսրոպեան տառեր, նոցա ծագումը եւ բուն ստորագրութիւնը, Եգիպտական ընթերցման նմոյշ մը, բառախաղ եւ առածախաղ, «Կենդանագրութիւնը մի քանի էջ» վերնագրով եւ 79 մեծկակ երեսներէ բաղկացեալ տետրակ, Թագւոր Երկայնեանց ստորագրութեամբ։ Թէեւ Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարական վերնագրութիւնը չէր կրեր, բայց ըստ որում Մատենադարանի յղուած ձեռագրաց կարգին մէջ կը գտնուէր, կարդացի զայն ու տեսայ որ ոչինչ կար անդ շահեկան, մանաւանդ մրցման դրուած նիւթին տեսակէտով։ Հեղինակը մի առ մի աչքէ կ'անցունէր Մեսրոպեան տառերը, անոնց հնչման վրայ տեսութիւններ կ'ընէր, մանաւանդ Բ. Գ. Դ. Ձ. Ջ. տառերուն Արեւմտեան Հայոց դպրոցներուն մէջ սխալ արտասանուելուն վրայ ու պահանջելով տառից շարին անուններուն փոփոխումը (ա, բա, գա, դա, եւն.) ի դիւրութիւն ընթերցանութեան ուսման։ Հեղինակը, որ Մեսրոպեան տառերը Սեմական լեզուաց կարգին Փիւնիկերէնէն առնուած կը համարի, Արաբերէնէ, Եբրայեցերէնէ նաեւ Պարսկերէնէ եւ Յունարէնէ հայերէնին համապատասխան ու նմանաձեւ բառերու բաւական հետաքրքրաշարժ օրինակներ մէջ կը բերէ՝ տառից բուն ձայները եւ երբեմն նաեւ ձեւերը ճշդելու եւ բացատրելու նպատակաւ։ Իբրեւ զուարճալիք մանաւանդ շատ հաճոյքով կարդացուեցաւ տետրակին վերջին գլուխը, «Կենդանագրութիւնը մի քանի էջ.» ուր Հեղինակը կը պատմէ Աթէնքի Համալսարանին Տիօրէնին, Փոխ—Տիօրէնին ու [illegible] հետ իր ունեցած մէկ գրական տեսակցութիւնը, յորում ապացուցած է եղեր անոնց որ Յունարէն լեզուն ծագած է Հայերէնէն։»

* *

Մինչեւ այս տեղ Յանձնաժողովին խօսքերն են, զորս կարի հարազատօրէն գրել ռամ է տեղեկագրին Ազն. Ռ. Պէրպէրեան էֆէնտի։

Առաջարկել գործերուն նկատմամբ ինչ ինչ ընդհանուր տեսութիւններ ներկայացած են Յանձնախումբին ուզին, և կը ներկայանան ամէն մտադիր անձի։ Նախ և առաջ ինչպէս և ինչպէս այդ ուսումնասիրութիւնները կը նպաստեն արդի Հայերէնի բառարան հիմնելու նպատակին, որուն նախապատրաստական նիւթերու հաւաքածոյներ պէտք է ըլլային այդ ուսումնասիրութիւնները։ Այդպէս տարբեր գաւառներու, չըսենք գաղութներու, գոնէ այլայլել եւ փոփոխել հնչումներու ներքեւ, տարբեր կերպարան զգեցած բառեր՝ իրաւունք ունին արդի հայերէնին նիւթ լինելու։ Արդեօք արդի հայերէնի կազմութիւնը ո՞րքան է այդ չափ եւ անոր ուսման կատարեալ ճանաչումէն առնու իր աղբիւրը, եւ ո՛չ նախնի հայերէնին հիմնական օգնութեանցներէն եւ զարգացեալ լեզուներու կիրթ եւ քնարական ազդեցութիւններէն։ Յանձնախումբն ալ պահ մը այդ հարցերը իրեն խորհրդակցութեան նիւթ է ըրած, բայց իր մէջ ալ կարծեաց համաձայնութիւն չգտնելով, նախադասած է այդ ամէն գործունէութեան եւ գրագիտաց եւ գիտնոց կողմանէ կատարուելիք ընտրութեան եւ ճաշակի գործ նկատել եւ ու այժմ խնդրոյն վերապահումը իբր հոլովոյթ միջոց ընդունիլ։ Որչափ եւ այդ ոլորտը յայտնեալ գրուած է տեղեկագրին մէջ, սակայն Յանձնախումբին անդամներէն Ա. Ուզունեանն էֆ. տեղեկագրին ազդուելու բացատրութիւններն ալ քիչ գտնելով, այդ մասին վերապահում մը աւելցուցած է իր ստորագրութեան մէջ։

Որպէս խնդիր մ'ալ նոյն իսկ հաւաքածոյներուն պարունակութեանց ճշտութեան կողմէն կրնայ յարուցուիլ։ Ամենամեծ կոչուած գաւառաբարբառներուն նուիրուած 13 ուսումնասիրութիւններէն հինգը Վանայ, երկուքը Խարբերդի, մէկը Համշէնի, մէկը Բաղէշի եւ մէկն ալ Բզէի բարբառներուն նուիրուած են, որոց իսկութիւնը ծանօթ չէր կրնար լինիլ յանձնախումբի անդամներուն։ Մնացեալներէն Սեբաստիոյ եւ Տարէնտէի բարբառներուն նուիրուածները քիչ շատ կ. Պոլսոյ բարբառին մօտ կրնան նկատուիլ, իսկ Պոլսոյ հայկական նուիրուածը միայն յանձնախումբի անդամներուն աւելորդ կիտութեան նիւթ կրնար ըլլալ։ Նոյնպէս արեւելեան գաւառաբարբառին նուիրուածը, եւ արեւելեանէն եւ արեւմտանէն ճառն երկտոհրութիւնն ալ Յանձնախումբին մասնագիտութեան չէին պատկաներ։ Ինչպէս ուրեմն յանձնախումբը պիտի կարենար անոնց վրայ դատաստան ընել։ Այդ կէտն ալ յանձնախումբը իր ուշադրութենէն չէ վրիպեցուցած, եւ յառաջ բերուած բառերու եւ ոճերու ստուգութիւնը եւ իսկութիւնը թողուած է նոյն ինքն ուսումնասիրողներուն համարման եւ պատասխանատուութեան, որք էթէ ձեռնհաս եւ մասնագէտ անձեր հարկաւ պիտի չկամենային կեղծիքի կամ խարդախի ծառայել, եւ Յանձնախումբն ալ ուղղութիւնը դարձուցած է բառագրական գործէ մը պահանջուած յատկութիւններուն, ինչպէս են բառից ճշմարտութիւն, ճշգրիտ նկարագրութիւն, բացատրութեանց պայծառութիւն, կարգի յստակութիւն, օրինակներու յարմարութիւն, քերական ճշտութիւն, լեզուական բաղդատութիւն եւ այլ ուրիշ բառաքննականութեան պահանջներ, եւ այս էր ճահ զբաղած է իր գնահատումը։

Կարեւոր խնդիր մ'ալ է գաւառաբարբառներու մէջ կորսնել զանկ հայ արմատ եւ աղերսել յառաջ եկած բուն հայերէն բառեր, եւ որոշել գայթ հարուստ բնիկներէն ժողովուրդներու ընդունակ կիրառութեան մասն, եւ առանց կամ նաւաց փոփոխութեամբ հայ դէմքս առած բառեր։ Պէտք էր եւս լեզուին քննականն ամբողջացնելու համար բոլոր գաւառներու բառերն ունենալ, որպէս զի արդի հայերէնի կատարեալ բառարան մը հնար լինէր կազմել. մինչ մեր այժմեան պարագային մէջ միայն Վանայ բարբառն է որ արժանացած ուսումնասիրուած կրկնակի հինգ տարբեր ուսումնասիրութիւններով, մինչ Մուշէն բնաւ չկայ եւ Արեւելեանն ալ շատ աղօտ կերպով կը ներկայանայ։ Համշէնն ու Բզէն ալ թերի ուսումնասիրուած չեն, եւ ինչ որ իբր Խարբերդ, Բաղէշ, Սեբաստիա եւ Տարէնտէ գաւառներու բարբառ կը ներկայանայ՝ Պոլսահայերէն մասնաւոր բան մըն է, ինչպէս Յանձնախումբն ալ նկատել որուած է իր տեղեկութեանց կոչնին։ Այս մասին Յանձնաժողովը ուրիշ բացատրութիւն չունի տալու, բայց եթէ յայտնել թէ ինք պարտաւոր էր հասածը ընդունիլ եւ դատել, եւ ամէն բարբառները ներկայացնելու պատասխանատուութիւնը չէր կարող առանձնել։

Այս տեսութիւնները պարզ'ելէ յետոյ, եւ յանձնաժողովին եւ յանձնախմբին գործելու ընթացքն իմացնելէ ետքը, տեսնենք Յանձնախմբին դատաստանը 16 երկասիրութեանց վրայ։

(Մնացեալը յաջորդիւ)

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Րումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերու 213րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1905 յուլիս 19]1ին, Երեքշաբթի օրին, Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղին, հրապարակաւ եւ մասնակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային։ 3—6

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԴԻՑ Ի ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

Պ. Վիթէի պաշտօնը.— Ռուսիոյ վստահութիւնը.— Պատերազմական տուգանքը.— Փոխատուութեան առաջարկութիւն։

Զրի սկ, 18 յուլիս.— Էնտեքանտանս Պէլժ խօսելով հաշտութեան բանակցութեան խնդրոյն վրայ, կ'ըսէ.— «Պ. Վիթէի յանձնուած պաշտօնին հանգամանքին վրայ վիճաբանութիւններ կը կատարուին։ Արդէն բացինք թէ Պ. Վիթէի անուանումը, իբրեւ ռուսական պատուիրակ, օ'րքան բարեբաստիկ է։ Կ'ըսուի թէ պատերազմի շարունակութեան կուսակիցները ոյժ տուած են անոր անուանման։ Ինչ որ ալ ըլլայ, առ կարծիքը կը տիրէ թէ Պ. Վիթէի տրուած իշխանութիւնները շատ ճշգրիտ կերպով սահմանուած չեն եւ թէ տարտամ հրահանգներ միայն տուած է։ Առէք կը հետեւցուի թէ Պ. Վիթէի պատասխանատուութիւնները շատ ծանր պիտի ըլլան եւ կը վախցուի թէ մի զուցէ ասանձին առանձնէ պատասխանատուութիւնը այն արդյունքներուն, որոնց համար ալ ոչ կ'ուզէ պատասխանատու ըլլալ։ Անուրանալի է որ Պ. Վիթէ անկատար պայմաններու մէջ կը ներկայանայ հաշտութեան վրայ բանակցելու, առանց շատ գիտնալու, թէ մինչեւ ո՛ւր կրնայ երթալ, բայց եթէ յաջողի պատերազմը վերջացնել, ի՛նչ պայմանով որ ալ ըլլայ, հաշտութեան կուսակիցները երախտապարտ պիտի ըլլան։ Ինչ որ ալ ըլլայ ստոյգ, Պ. Վիթէի պաշտօնը դժուարին է։»

Բարիզ.— Մաթէն առ հետագիրը առաքած է Բեդերսպուրկի իր թղթակցէն.— «Բոլորովին հաստատ է այն կացութիւնը որ առաջ եկաւ Պ. Վիթէի վերջնական ընդունելութեամբը։ Այդ հանդիպաւորութիւնը առժամեայ դադար մըն է միայն, որովհետեւ Պ. Վիթէ շատ տարտամ հրահանգներով պիտի մեկնի։ Եթէ հաշտութիւնը կնքէ, պատերազմական խումբ քիչ առաջանք մը հառաչեցնելու մասին Բեդերսպուրկի մէջ տիրող բաղձանքին հակառակ, առաջանք մը որ հիմա Սախալինի խնդրէն աւելի զինուորութիւն ունի, երախտագիտութիւն պիտի չվայելէ Պ. Վիթէ։ Եթէ պատերազմին շարունակութիւնը որոշէ, ամբողջ պատասխանատուութիւնը անոր վրայ պիտի ծանրանայ, հետեւաբար հաշտութիւնը կամ պատերազմին շարունակութիւնը որոշելէն զատ ուրիշ ընելիք մը չունի։ Բաքերսպուրգ Պ. Վիթէ ճարտար մարդ մըն է եւ կարելի է խոհական բան մը պիտի ըլլայ ջանալ որ ամէնքն ալ գոհացնէ, եթէ ճապոնի գոհացնել չպահանջէ։ Վերջապէս ամէնուն յոյսը անոր ճարպիկութեանց վրայ դրուած է։»

Քոբէնհակ.— Ռուս օրագրող մը որ Տանիմարքայի արքունիքէն առաջ տեղեկութիւններ կը առնէ, կ'ըմբռնէ թէ Նիքոլաս կայսրը, եւրոպական մէկ քանի վեհապետներու խորհուրդով, բաւական ընդարձակ իշխանութիւններ տուեր է Պ. Վիթէի, որպէս զի մտատեր խաղաղութիւն մը առաջ բերելու հանգամանքը ունեցող զիջողութիւններ ընէ ճաբոնի։ Զար ևառ յանձնարարեր է Պ. Վիթէի որ կարելի եղածին չափ չուշով պատուաւոր հաշտութիւն մը կնքէ, որպէս զի Ռուսիա վերստանայ իր գործելու ազատութիւնը եւրոպական խնդիրներու մէջ։

Լոնտոն.— Բեդերսպուրկէն հեռուեալը կը հեռագրեն Սթանտարտի.— «Թէեւ վաւերական տեղեկութիւններ չկան թէ ճապոնն ի՛նչ պայմաններով պատրաստ է հաշտութիւն կնքել, սակայն պաշտօնաներ կան կարծելու թէ ամէնէն առաջ բանակցութեանց սատարեայ պիտի ըլլայ պատերազմական տուգանքին գումարին եւ հատուցման եղանակին խնդիրը։ Ռուսիա կը պնդէ թէ ոչ մէկ պարագայի մէջ պատերազմական տուգանք պիտի վճարէ, սակայն Պ. Վիթէի պատուիրակ անուանուելէն ի վեր, տուգանք չհատուցանելու մերժումին վրայ շատ չեն պնդեր։ Շահեկան է դիտել թէ Ռուսիոյ նախարարները հիմա կը քննեն առ խնդիրը թէ տուգանքին գումարը ո՛ւրկէ պիտի ճարուի։ Կըր հասմ յայտարարել թէ ներքանուորական երկու փոխառութիւններ պատրաստակամութեան ցոյց տուած են մասնակցելու հարկ եղած ամբողջ գումարը, պայմանաւ որ այդ փոխառութիւնները պատրաստ են երաշխաւոր ըլլալ հաշտութեան փոխառութեան, ի՛նչ որ ալ ըլլայ անոր գումարը։ Այդ փոխառութիւններէն մէկը՝ անգլիական է եւ միւսն ալ գերման։ Կը կարծուի թէ անգլիական փոխառութեան ամերիկեան մէկ քանի պաշտօնեաներ կը բաղկանայ, եւ թէ գերման փոխառութեան կրնայ քամաքային Ս պայմանի ստորագրութեան կազմուած խումբ իմը հանգամանքը առնել։»

Բարիզ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն Էքլերի.— «Դիւանագիտական շրջանակները շատ յոռետես են հաշտութեան մասին։ Կը կարծուի թէ ճաբոնի պատուիրակները շատ սահմանափակ իշխանութիւններ միայն ունին եւ թէ պիտի ստիպուին յաճախ տալու ռուսական առաջարկութիւններուն։ Ներկայ կացութեան արդիւնքը կախում ունի այն պատասխանէն զոր Նիքոլաս Բ. պիտի ընէ Պ. Ռուզվելտի կողմէ դրկուած կարեւոր դիմումի մը։»

Լոնտոն.— Սթանտարտ հետեւեալ հեռագիրը առաքած է Բեդերսպուրկի իր թղթակիցէն.— «Կը հաստատուի թէ Պ. Վիթէ իր պաշտօնին նկատմամբ լաւատես չէ։ Իրեն տրուած իշխանութիւնները շատ սահմանափակ կը նկատէ։ Առէք զատ պատերազմական ծանրարթը Պ. Վիթէի յանձնած է ռազմական դաշտէն առնուած հեռագիրներու տառատ ծրար մը, որով կը ծանուցուի հաշտութիւն չկնքել, մին չեւ որ ուրիշ ճակատամարտ մը տեղի չունենայ։ Սպաները մեծ յոյս ունին թէ Լինէվիչ զօրավարը մինչեւ հիմա եղած պարտութեանց վրէժը պիտի լուծէ։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Ռուսիոյ տրամադրութիւնները.— Բանակին վիճակը.— Սախալինի մէջ։

Լոնտոն, 18 յուլիս.— Տէյլի Թէլէկրաֆ առ հեռագիրը առաքած է Բեդերսպուրկի իր թղթակցէն.— «Հաշտութեան բանակցութիւնները հաւանօրէն պիտի յաջողին, բայց ոչ առանց մեծ դժուարութիւններու։ Հաշտութեան համար թէ գործը օ'րքան դժուարին պիտի ըլլայ, առ իրողութիւնները կը հաստատուին, որոնց առուգաւութիւնը կ'արդարացուի։— Մանջուրիոյ ռուսական բանակը Եւրոպայի մէջ կարծուածէն շատ աւելի զօրաւոր է։ Մուքտէնի ճակատամարտէն անմիջապէս ետքը, բաղմաթիւ նոր զինուորներ ժամանեցին պատերազմի դաշտը. անկէ ի վեր յարատեւ ջոկեր եկան, որպէս զի զինուորներուն ժամանումը չդադրի, եւ ամէն օր նոր զինուորներ կը հասնին։ Անցեալ շաբթու երկու զօրաբանակներ Մանջուրիա ժամանեցին։ Ամէնը այդ չէ, սակայն, զանազան կարգի զինուորականներ, ատամնաբոյժեր, քաղաքական եւ հաշիւակալներ, մեկնեցան՝ իրենց հրացաններն եւ փամփուշտները միայն առնելով հետերնին։ Սանդուղէնը ամէն օր կը ըստանձնէին ուղեւորութեան պահեստ, եւ երբ Մանջուրիա հասնին՝ իրենց բոլոր պէտք ունեցածը կը գտնէին։ Այդ եղանակով զրկուած զինուորները թէեւ հաշիւ առնուած չեն, սակայն ընդհանուր բաղդակցայը իր պաշտօնական ցանկին մէջ հարիւր քսանեան հազար ցոյց կուտայ, առանց թիւը։ Անկէ ի վեր Բեդերսպուրգ ժամանած տեղեկագիրները այն տեսակ են որ կը վարանին բանակը դրկելու, իր պարտութեանց վրէժը լուծելու ատրիթէն։ Բոլոր հրամանատարները կը պահանջեն որ թէլ տրուի իրեն ց փոխել վերժանելու թեան մը կատարելու. անոնք կարգ մը պատճառներ ցոյց կուտան անցնել պարտութեանց համար եւ կը յուսան թէ առաջիկայ յաջողութիւններ պիտի ունենան։

Թոքիօ.— Ոչ-պաշտօնական տեղեկագիր մը ծանուցելով, Լինէվիչ զօրավարին ամբողջ զինուորներուն թիւն է չորս հարիւր հազար։ Ռուսերը ամէնէն աւելի գնտակները կը գործածեն՝ զինուորներու, պաշտօններու եւ ռազմամթերքներու փոխադրութեան համար։

Լոնտոն.— Տէյլի Մէյլի թղթակիցը Հաքոտաթէէն կը հեռագրէ թէ ճաբոնները, որո՛նք գրեթէ ամբողջովին գրաւած են Սախալինը, կ'աշխատին կառավարութիւն մը կազմակերպել։ Բնակիչները որ երբ ճաբոնները կը մօտենային փախած էին, հիմա կը վերադառնան եւ իրենց առնմական գործերով զբաղիլ կը սկսին։

—Թօքիոյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆ; թէ ամէն վայրկեան կը սպասուի որ Ռուսերը անձնատուր ըլլան Սախալինի մէջ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Բորթ-Արթուրի վերաշինութիւնը.— Ռուսական մարտանաւեր.— Բալթեայի փոխառութիւնը.— Պուլկուէն։

Լոնտոն, 18 յուլիս.— Բեդերսպուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն Կլոպի.— Օտեսայէն Ռուսսքոյէ Սլովօ ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Բորթ-Արթուրէն մեկնած Ռուսերուն վերջին խումբը Օտեսա ժամանած է։ Այդ Ռուսերը, տեղեկութիւն ճամբայ չելած, ճաբոնները զանոնք պատմեցուցեր են Բորթ-Արթուրի ամէն կողմերը, ցոյց տալով ամրութեան համար մինչեւ հիմա կատարուած շինութիւնները։ Ռուսական շինութեանց մնացորդները քանդուած են ճաբոններէն եւ նորէն կառուցուած, հաստատուն կերպով։ Խնդրոյ ղեկավարութեամբ եւ զարմանալի արագութեամբ։ Ռուսերը կ'ըսեն թէ Բորթ-Արթուր այժմ զօրաւոր է որ ատ առաջ կը նկատուէր։ Ճաբոնները, սակայն, խնայած են այդ աւերին, ուր ապրած էր Քոնտրաթէնքօ զօրավարը, յարգելով այդ քաջորի զինուորականին յիշատակը, եւ անոր կը մնայ այն վիճակին մէջ, ինչպէս էր պաշարումին ատեն։ Ճաբոնները այն տանը մէջ ամփոփած են Քոնտրաթէնքօ զօրավարին կենդանի եւ ուխտաւորութեանց վերաբերեալ առարկաները. դուռին վրայ սա յիշատակութիւնը գրած են.— «Հոս ապրեցաւ ռուս դիւցազն մը՝ Քոնտրաթէնքօ զօրավարը»։

Թոքիօ.— Կը պատմուի որ Բորթ-Արթուրի առջեւ ընկղմած ռուսական Բալլատա եւ Բոպիէտա մարտանաւերը քիչ ատենէն ջուրին երեսը պիտի հանուին։

—Ճաբոնի մէջ չորս անգամ տարրագրութեան Բալթեայի երկու միլիոն ստերլին փոխառութիւնը։ Այս առաջին օտար փոխառութիւնն է որ ճաբոնի մէջ չըլլալով ըսելու կը հանուի։

—Բ. Խոնայի Պուկուէն, որ Նիրման արձանագրեալ, Թերթեա պիտի դառնայ, ալ եւս ընաւ ճաբոն չվերադառնալու համար։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 յուլիս.— Սախալինի կղզիին մէջ չորս հարիւր վաթսունհինգ Ռուսեր անձնատուր եղան ճաբոններուն։

—Քորէայի հիւսիսային կողմը ռուսական տասնեակ զօրութիւն մը համախմբուած է։ Թումէն գետին շրջակայքը խոշոր մեծ ճակատամարտ մը տեղի ունենալ կը նկատուի։ Մանջուրիոյ մէջ ճաբոններուն ռազմական գիծը 73 մղոն ընդարձակութիւն ունի եւ խիստ զօրաւոր կերպով ամրացուած է։ Մանջուրիոյ զինուորական ռուս հրամանատարները, իրենց երկրէն վրայ վստահ ըլլալով, հաշտութեան կնքման փափաքող չեն։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Լինէվիչ զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ.— «Յուլիս 17ին ճաբոնները Քորէայի եզերքները առնելով Թումէնի գետաբերանը գրաւեցին։ Ճաբոններուն չորս ռմբակիր մասին առաջած տեղեկութիւններուն նայելով, ճաբոնները Թումէնի գետաբերանին եզերքը ամրացնելէ ետքը, ճապոնական երկու թորփիլիակներ Փոսիէթի ծոցեւ ծովածոցը մտեր եւ Ունկէմի գիւղը ռմբակոծեր են, քանդելով նոյն տեղի կամուրջը։ Ծովեզերեան եզերքը գտնուող ռուսական զինուորները փոխադրաբար կրակ բացեր են։ Նոյն պահուն ճաբոնական չորս թորփիլակներ ալ ժամանելով, տասնեւմէկ քանի նաւեր ցամաք ելեր եւ հետազօտական թիւը խզեր են։ Ճապոնական չորս դրեթատորակներ Անհոս ծովածոցը ամրացնելէ ետքը այդ նաւերուն ամենքն ալ ծովին բացերը գացեր են»։

ՎԻԵՆՆԱ.— Սախալինի մէջ գերի ինկած Ռուսերուն թիւը երկու հազարի կը հասնի։ Առանց հետ կայ նաեւ Նովիք յածանաւին հրամանատարը գնդապետ Մաքսիմով։

—Մանջուրիոյ մէջ ճաբոններուն ռազմական գիծին երկայնութիւնը հարիւր մղոնէն աւելի է, որով մեծ ճակատամարտ մը եթէ տեղի ունենայ, Ռուսերը այդքան ընդարձակ գիծի մը մէջ անցնելու պիտի պարտուին։

—Ճաբոնական մարտանաւերը Սիպերիոյ եզերքը՝ Նիքոլայեւսքի նաւահանգիստին կը մօտենան։ Նիքոլայեւսքի եւ Վլատիվոսթոքի քաղաքներուն բնակիչները ամբողջովին կը փախչին։

—Սախալինի մէջ ճաբոններուն ձեռքը գերի ինկած 461 Ռուսերուն հետ կան նաեւ գնդապետ մը եւ տասնըչորս սպայ։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Լուպէ, այս տարուան վերջը տառէ, պիտի ընդունի Պ. Վիթէն։

—Ֆրանսական լրագիր մը Պ. Վիթէի հաշտութեան պատուիրակ անուանուելուն վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ պիտի կրնայ Ռուսիոյ համար նպաստաւոր եղանակով մը հաշտութիւն կնքել։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ հաշտութեան բանակցութեանց բոլորը եւրի մը յանգիլը կախում ունի Ռուսիոյ եւ ճաբոնի կողմէն փոխադարձաբար իրարու նկատմամբ վստահութիւն յայտնելէն։

—Հաւանական է որ ներկայ պատերազմը աւարտելէն ետքը Ռուսիոյ եւ ճաբոնի միջեւ դաշնակցութիւն մը կնքուի։ Ռուս կառավարութիւնը հիմակուընէ պատրաստակամութիւն ցոյց կուտայ այս մասին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Վիթէ վստահութիւն կը յայտնէ թէ հաշտութեան բանակցութիւնները պիտի յաջողին։ Բեդերսպուրկի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ ռուս կառավարութիւնը պիտի ընդունի ճաբոնի կողմէ առաջարկուած հաշտութեան պայմանները, որով պատերազմը պիտի վերջանայ ժամ առաջ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Համպուրկէն առնուած լուրերու նայելով, Ռուսիոյ ճամբաներու եւ հաղորդակցութեանց նախարար Խիլքով իշխանը, որ նոյն քաղաքը կը գտնուի, քառասուն միլիոն ռուպլիի մարտանաւեր պիտի գնէ։

ՄԱՐՈԲԻ ԳՈՐԾԸ

Դեսպանախորհուրդին շուրջ.— Վիճաբանութիւն Անգլիոյ Ներկայ. Ժողովին մէջ.— Ներսեսեաց Ժողով Ֆէսի մէջ։

Լոնտոն, 18 յուլիս.— Պառլամենտական երեսփոխան Պ. Տիբոյլէի եւ քեռորդի եւ ժառանգորդ համայնքաւոր Լորտ Պինքըֆիլտի, երեկ, առ հարցումը ըրաւ Ներկայ. Ժողովին մէջ. «Կառավարութիւնը առաջարկ մը ընդունա՞ծ է Դեսպանախորհուրդի մը մասնակցելու ուրիշ օտար պետութեանց հետ, ի մասին Մարոքի գործերուն։ Եթէ այդ է իրողութիւնը, արդեօքին գործոց նախարարը կրնա՞յ ըսել թէ ընդունած է այդ առաջարկը, եւ թէ ի՛նչ պայմաններու մէջ» Այս հարցումը հետեւեալ վիճաբանութեան տեղի տուաւ.

Լորտ Բէրսի.— Մարոքի կառավարութիւնը, առաջին, Անգլիական կառավարութեան խնդրեց մասնակցիլ Դեսպանախորհուրդի մը։ Պատասխանեցինք թէ կը մասնակցինք անոր, պայմանաւ որ յայտագիրը, թուականը, հաւաքման տեղը գոհացուցիչ կերպով կարգադրուին։

Պ. Տիպոյլի.— Դեսպանախորհուրդին մասնակցիլ փափաքող միւս կառավարութիւնները որո՞նք են, բացի Ֆրանսայէ եւ Գերմանիայէ։

Լորտ Բէրսի.— Առայժմ չեմ կրնար պատասխանել։

Պ. Կիպսըն Պօուլըս (պահպանողական).— Այս մասին կատարուած թղթակցութիւնը Ժողովին պիտի ներկայացուի՞։

Լորտ Բէրսի.— Չեմ կրնար ո եւ է խոստում ընել։

Սըր Ճօն Լէնկ (ազատական).—1904 տարիի անգլօ-ֆրանսական պայմանագրութեամբ, Ֆրանսա իրաւունք ունի իր ձեռքը անցընելու Մարոքի վարչականութիւնը, երկուքն տարասան պայմանաժամէ մը յետոյ։ Արդ՝ Պ. Ռուվիէ Գերմանիոյ հանդէպ յանձն առաւ պաշտպանելու անկախական ազատութիւնը՝ առանց անհնարութեան, այսինքն բաց դռան քաղաքականութիւնը բանել՝ օտար վաճառականութեան առջեւ։ Հետեւաբար Մեծն-Բրիտանիա պիտի առաջարկէ՞ Ֆրանսայի՝ այդ մասին վերադառնալ թէ անցընել 1904 ապրիլ 8ին կնքուած պայմանագրութիւնը։

Լորտ Բէրսի.— Չէ կարելի վերադառնալ դարձ. մնաց որ՝ պայմանագրութեան մէջ առանձ արամադրութիւն չկայ։

—Ֆէսէն կը հեռագրեն թէ Մարոքի կառավարութիւնը հրաւիրած է քանի չորս ցեղերու պատուիրակներ, ներկայ գտնուելու Ֆէսի մէջ գումարուող երկուլիքեալ Ժողովին։ Դեսպանախորհուրդին մէջ ըլլալիք առաջարկութիւնները պիտի քննուին այդ ժողովին մէջ։ Այնպէս կ'երեւայ թէ բանակցութիւնները շատ պիտի երկարին։

ՎԱՏԻԿԱՆ, ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Եկեղեցիի եւ Պետութեան բաժանման առթիւ.— Թեւարկութեան խնդիրը։

Հռոմ, 18 յուլիս.— Օրաթերթ եւ հանդէս կը խօսին Եկեղեցիի եւ Պետութեան բաժանման պատճառաւ առաջ գալիք համայնական հետեւանքներուն վրայ, ի մասին օտար երկիրներու մէջ թեւարկութեան խնդրին։ Կաթոլիկ մամուլը մը կ'ըսէ թէ, Պապը չըլլալով անձերու կարծիքը՝ նայելով, պիտի գայ ասեն մը երբ Ֆրանսա պիտի դադրեցնէ թեւարկութիւնը եւ ամէն իրաւունք ինք պիտի պահպանէ իր հպատակներուն կրօնական շահերը։ Բայց պիտի գտնուին ազգութիւններ, որոնք պիտի առանձնեն փոքր ազգութեանց հպատակներուն շահը։ Իտալիա կրնայ ըլլալ այդ ազգութիւններէն մէկը, պատմական եւ քաղաքական պատճառներով։ Կարծողներ կան թէ ֆրանսական հանրապետութեան եւ Վատիկանի միջեւ գոյութիւն ունեցող անհամաձայնութիւնները առաջ եկած են կրօնական միջամտութեանց նկատմամբ ցոյց տրուած մեծ զիջողութիւններէ. այսպէս առանց կը թելադրէ իտալական կառավարութիւնը՝ այդ ասպարէզին չհետեւելու։ Վատիկանի բարձր անձնաւորութիւն մը յայտարարեց թէ մինչեւ հիմա ո եւ է ուղեգիծ չէ որոշուած Վատիկանի կողմէ, Եկեղեցիի եւ Պետութեան բաժանման որ դիւանքին կը սպասուի։

ԱՆԳԼԻԱ

Գաղթականներու օրինագիծը.— Պատերազմական պաշտօնատան մէջ։

Լոնտոն. 18 յուլիս.— Երեսփ. Ժողովի մէջ գաղթականներու օրինագծին վիճաբանութեան ատեն կառավարութիւնը ներկայացուց բարեփոխման առաջարկ մը։ Այդ օրինագծին համաձայն, Անգլիոյէն պէտք չէ վտարուին ամէն այն օտարականները որոնք ապացուցանեն զուրկ ըլլալով հանդերձ՝ կրօնական կամ այլ պատճառներով անգլիական ցամաքի վրայ ապաւէն կը փնտռեն։ Վիճաբանութենէ մը յետոյ ընդունուեցաւ բարեփոխման առաջարկը։

—Երէկ, դասական պաշտօնատան մէջ քննութիւն բացուեցաւ պատերազմական պաշտօնատանը գործածած գաղթականական տարրերներուն վրայ։ Դատ չպիտի բացուի, այլ քննիչ յանձնախումբին կողմէ պիտի լսուին վկաները։ Նախ բացատրութիւն տրաւ տուաւ Պ. Պրոտրիք։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Հացկերոյթ Էլիզէի պալատան մէջ.— Հրաւիրեալները։

Բարիզ 18 յուլիս.— Հանրապետութեան նախագահը եւ տիկին Լուպէ, այսօր Էլիզէի մէջ, հացկերոյթ մը տուին ի պատիւ Պարսից Շահին։ Սեղանին կը մասնակցէին վաթսունըվեց հոգի, որոնց մէջ կը գտնուէր նաեւ Բարիզի պարսկական դեսպանը։ Շահին հետեւորդներէն ամէնը կառքով, իսկ ուրիշներ իրենց կառքով Էլիզէ գացին։ Սեղանը ձեւախտեղեն յարդարուած էր։ Մո զաֆէրի Շահը բազմած նախագահին դիմաց, իր աջակողմը ունէր տիկին Լուպէն, ձախակողմը՝ տիկին տը Սէլվը։ Պ. Լուպէի աջակողմը նստած էր տիկին Ռուվիէ։ Հրաւիրեալները ճաշարանէն ներս մտած ատեններ, քայլերգ մը նուագուեցաւ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

1896ի 5 % օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1906 յուլիս 16ին աւարտող թիւ 18 կտրոնը, ինչպէս նաեւ 2]15 յունիսի վիճակահանութեան մէջ ամորթի եղած պարտաթուղթերը պիտի վճարուին յառաջիկայ յուլիսէն սկսեալ Օսմ. Կայս. Պանքայի կիչէներուն կողմէ՝ Բարիզ, Լոնտոն, Կ. Պոլիս։

* * *

Մաքսային 4 % փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 յուլիսին աւարտող թիւ 5 կտրոնը վճարելի է յառաջիկայ յուլիս 1էն սկսեալ, Օսմ. Պանքայի կիչէներուն կողմէ՝ Բարիզ, Լոնտոն, Կ. Պոլիս։ 13—13

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երեկ Համիտիէ մզկիթին մէջ, Կէտարին, Վեհ. Սուլթանը փառաւոր հանդէսով նոյն մզկիթը գնաց ու բ հասարակ ուրբաթի աղօթքը եւ յետոյ Կայս. Պալատ դարձաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ

Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, երբ Վեհ. Կայսրը պիտի վերադառնար, մզկիթին բակէն եւ պալատային անդին, Կայս. հեծելազօրաց գտնուած տեղին եւրի կողմը, հիւրերու կառքերուն կեցած տեղը, եւ մզկիթէն աւելի քան 100 մեդր հեռու, ռմբակում մը տեղի ունեցաւ, եւ ամենակալ Ճշմարիտ պահպանութեան՝ Աստուած, իր երկնային խնամքովը պահպանեց մեր Վեհ. Կայսրը։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը այս դէպքին միջոցին մեծ կերպով ցոյց տալով, ասանց անտարբերանքի, բաց ազատութեան նստաւ փառաւոր կառքին մէջ, եւ բարեւէր կեցող Իր Կայս. զօրքերը, ինչպէս նաեւ Աւստրիոյ կայսեր կողմէ յատուկ պաշտօնով հիւրերուն գտնուող աւագրիական դեսպանը եւ Սէլամլըքի արարողութիւնը տեսնելու համար ներկայ գտնուող տեղացի եւ օտարազգի անձնաւորութիւնները Իր Կայս. բարեւներուն արժանացնելէ ետքը, ընդհանուրին կողմէ արտայայտուած խանդավառութեան մէջ՝ Կայս. Պալատ վերադարձաւ։

Այս բանկման ատրին վառ հեղինակը կը փնտռուի, որուն նկատմամբ պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են, Ամէն կողմէ աղօթքներ կ'ըլլան Ն. Կ. Վեհափառութեան թանկագին կենաց առողջութեան համար։

* * *

Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ՝ Աւստրիա-Հունգարիոյ դեսպան Պառոն ֆոն Քալիչէ պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։

ԳՈՀԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՌ ԲԱՐՁՐԵԱԼՆ ԱՍՏՈՒԱԾ

Բարձրեալն Աստուած մեր Օգոստափառ Վեհապետին կայս. ամենաթանկագին անձը միշտ պահէ եւ պահպանէ։

Ինչպէս Պաշտօնական Ձեկուցումին մէջ մանրամասնօրէն գրուած է, այդ ոճրագործ առարկան այն տեսակ դիպուկ գործ մըն է, որուն համար ամբողջ մարդկութիւնը եւ քաղաքակիրթ աշխարհը նոզկանք կը յայտնեն եւ անէծք կը կարդան, Աստուծոյ հեղինակը մարդկային ամէնէն սարսափելին եղած է։ Այդ վատահոգիները որոնք մարդկութեան եւ քաղաքակրթութեան թշնամիներն են, աշխարհի զանազան մասերուն մէջ երբեմն երեւան ելլելով թէ՛ Աստուծոյ եւ թէ՛ մարդկերուն մօտ պարսաւելի եւ նողկալի ոճրագործներ եւ մեծ ոճիրներ կը գործեն, որով ամէն կողմ կը նաւաճաւին եւ անէծքի ենթակայ կ'ըլլան։ Աշխարհի մէջ չկայ անհատ մը որ չգարշի զազաններէն աւելի վայրագ, գիշատիչ անասուններէն աւելի արիւնարբու եւ մարդկութեան անուժան այդ վատ ոճրագործներէն եւ զանոնք չպարսաւէ ու չանիծէ։ Այդպիսի մարդկային առաքինութիւններէ բոլորովին զուրկ եղող այդ անիրաւ, անօրէն, անմիտ եւ մարդու ձեւ զգողներուն արարքը որ մարդկային ըմբռնումէն հեռու է եւ որոնց չարագործութեանց դաղտնիքն իսկ առջեւ կ'աղդէ, ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհի համար արտամզն է, եւ մանաւանդ ցաւալի կերպով միտումնաւոր է. ուստի այդ պատճառով է որ աշխարհի ամէն կողմերը համերաշխութեամբ կ'աշխատուի այդ անիծեալներն փճացնելու համար։ Հազար փառք Աստուծոյ Ամենակարողին. Ճշմարիտ պահապանն Աստուած այս ցաւալի դէպքին պահեց եւ պահպանեց մեր Օգոստափառ եւ բարեխնամ Կայսրը որ երկիրին եւ պետութեան համար երկնառաք շնորհ մըն է։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը միշտ Իրեն առաջնորդ ունի աստուածային հովանաւորութիւնը, եւ բնականէն օժտուած է մարդկային ամէնէն բարձր եւ ազնիւ ձիրքերով, որոնց շնորհիւ, այդ ցաւալի դէպքին ատեն, հիանալի կերպով մը և քաջութիւն մը ցոյց տալով, առանց շփոթելու, եւ ամէն ատենուան պէս կայս. կառքին մէջ բազմած՝ Իր կայս. բարեւները շնորհեց բարեւի կեցող կայս. զինուորներուն եւ Սէլամլըքի հանդէսը դիտելու պատիւը ունեցող տեղացի եւ օտար անձնաւորութիւններուն, որոնք մեծ խանդավառութեամբ ծափահարեցին՝ հիացած Վեհ. Սուլթանին քաջ սառն իր բազմամասնութեանն եւ արիասրտութեանը։ Միաձայն բոլոր ներկաները միահաղոյն «Բաղդիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։

Բարձրեալն Աստուած երկար եւ բարեբախտիկ կեանք շնորհէ մեր Օգոստափառ Վեհապետին եւ անխախտ պահէ Օսմ. Փառաւորեալ Գահուն վրայ։

ԼՈՐՏ ԼԱՆՍՏԱՈՒՆԻ ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Իգտամի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.—«Վիէննայի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Լորտերու Ժողովին յուլիս 18ի նիստին մէջ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն յայտարարեր է որ Բումէլիի նահանգաց մէջ օսմ. կայս. կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած բարւոք եւ արդարացի միջոցներէն խիստ օգտակար արդիւնքներ ձեռք բերուած են եւ թէ այդ պարագան հաստատուած է Կ. Պոլսոյ անգլիական դեսպանին կողմէ պաշտօնապէս անդրադարձուած։»

Կ. ՊՈԼՍՈՅ տաճկական Սենեկը տաճկական եւ հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան մատոյց Էսկիշէհիր տաճկական Սենեկին մէկ ծրագիրը, որով կ'առաջարկուի արմտիքներու քիլէի տուրքը չվճարել եւ արմտիքներու տասանորդին մէջ քիլէի գործածութիւնը արգիլել. նաեւ այդ մասին կարգ մը առաջարկներ կը պարզուին։ Նոյն նախարարութեան տաճկական ընդհանուր վարչութիւնը այդ մասին քննութեանց ձեռնարկած է։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը ինքնակ տաճկական եւ հանրօգուտ չինութեանց նախարարութենէն որ ժամանակ արտօնութիւն առած՝ երկու նոր շոգենաւերու համար Անգլիա յանձնարարութիւն ընելու նպատակով։ Նոյն նախարարութիւնը հարկ եղած քննութիւնը կատարելով Բ. Դուռնէն հրահանգ խնդրած է։

ՍԻԱՅԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Տեղեկագրուած է Հեռնհամ պաշտօնաթերթին թէ Պէրէզավոյի գաւառակին Բատում գիւղին չէրքէզ ջոկատ անասուններուն մէջ պալելոր աւազակներու խումբ մը երեւան ելած ըլլալը իմացուելով, զինուորական ջոկատներ ղրկուած են՝ ուրիշ չորքոտանիներու նման ատանք ալ նուաճելու համար։ Կատարուած ընդհարումին ատեն աւազակներէն չատերը սպաննուած են, իսկ վիրաւոր վաճառի մէջ փախչողներուն ալ մէնքն ալ, որոնց հետքերէն անոնց գտնուած տեղերը երեւան հանելով, ձերբակալուեր են։

ԱՐԵՒԵԼՅԱՆ երկաթուղիներուն այս տարուան հասոյթը հինգուկէս միլիոն ֆրանք եղած է՝ նախընթաց տարուան 214,000 աւելի։ Ընկերութեան անդամակցութիւնը կ'ըսեն թէ այդ յաւելուածը արդիւնք է անցեալ տարուան հանձնելու աշխատութեանց։ Շահաբաժինը 1903ին նման հարիւրին հինգ պիտի ըլլայ։ Ցառաջիկայ տարի երկաթուղիին նորոգութեանց պիտի ձեռնարկուի, որով աւելորդ ծախք մը պիտի ըլլայ։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը, Իմօնըն պահապանուած, երէկ Կղզիներու կողմը գնաց, զբօսական պտոյտի համար։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Գանձարի խորհրդականութենէն տանուած յուլիս 7 թուական հեռագիր մը, բժշկական առողջութիւններու համաձայն, կը ծանուցանէ թէ Ատալիոյ քաղաքին մէջ վեց օրէ ի վեր ժանտախտ դէպք չէ պատահած եւ թէ առաջուընէ վարակուած ու մեկուսացուած չորս հիւանդներու երկուքը առողջացման չրջանին մէջ մտած են. իսկ միւսոին վիճակն ալ առողջական ընթացքին կը հետեւի։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, միջնորդ բժիշկներէն միջնապարտ Րիֆաթ Մուխթար պէյ եւ առողջապահական բժիշկ Բէհնա էֆ. երէկ Ատալիա ուղեւորեցան՝ հոն երեւան ելած հիւանդութեան մասին միջազգային քննութիւն կատարելու համար։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ յուլիս 6էն ժամ. առաջ մէկ մահ պատահեր է հետեւեալ օրն ալ մէկ դէպք, Յուլիս 7էն ալ Բաասալի մէջ մէկ մահ պատահեր է։

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ մէջ հաստատուած արհեստագիտական վարժարաններու աշակերտներու ձեռագործներէն մաս մը կայս. Պալատ ղրկուելով, Վեհ. Սուլթանին մատուցուեցան։ Ն. Վեհափառութիւնը բարեհաճեցաւ գոհունակ այդ ձեռագործները եւ հրամայեց որ նոյն վարժարանները աւելի զարգացեալ վիճակի մը վերածելու համար պէտք եղածը ի գործ դրուի եւ արդիւնքը անդրադարձուի յառաջ կայս. Գահոյից։

ՍԸՎԱԶԻ կուսակալ Րէշիտ Աքիֆ փաշայի չնորհուած վեհիբրութեան տառամանն վերադարձել կայս. Մէնչուրը պէտ եւ ատենի կայս. թելեդրայ գնդապետ Րաղըպ պէյ։

ՎԱՐԴԻ ՄՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Զեմհեռա պաշտօնաթերթը Բ. Դուռնէն արտօնութիւն խնդրեց, որպէս զի օսմ. երկիրներու մէջ վարդի մշակութիւնը աւելի բազմացնելու նպատակով, յառաջիկայ տարուան համար վարդի տունկեր գ'ուին եւ ուղղորդներուն բաշխուին։

ՎԱԳՖ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐ. — Զեմհեռա պաշտօնաթերթին ծրագիր մը մատուցուեցաւ տէրութեան անունին արձանագրուած վագֆ կալուածները հողային տապ մուտքով ենթարկելու համար։

ԴԱՇՆԱԿՆԵՐԸ. — Տրապիզոնի, Գամբէմսէյի եւ Էրզրումի նահանգներէն եւ ուրիշ նահանգներէ վերջնական ունեցող դաշնակներ ուղղուած են։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ մէջ երկրագործական ցուցահանդէս մը կազմակերպուած է, ուր տեղական բերքերը եւ արտադրութիւններ պիտի ցուցադրուին։

ԹՈՒԶԻ ԲԵՐՔԸ. — Տեղեկագրուած է Հեռնհամ պաշտօնաթերթին թէ Այտընի եւ Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգաց այս տարուան թուզի բերքը նախորդ տարիներէն աւելի պիտի ըլլայ։

Կ. ՊՈԼԻՍ-ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ ընդհանուր հեռագրութեան գծին առթիւ, զոր երէկ ծանուցինք, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան չնորհել արեւելեան Եւրոպայի ընդհանուր հեռագրութեան Ընկերութեան Տնօրէն Պ. Ֆիշէրի, երրորդ կարգի՝ նոյն Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ ճիւղին Տնօրէն Պ. Օլթի եւ չորրորդ կարգի՝ Պ. Ֆրանկի։

—Վեհ. Սուլթանը պատասխանելով Վիլհէլմ կայսեր չնորհաւորական հեռագրին, Իր կայս. բարձ. գոհունակութիւնը յայտնեց Կ. Պոլիս-Քէօսթէնճէի ընդհանուր նոր հեռագրութեան հաստատման համար։

—Պ. Ֆիշէր անդրանիկ մը մատուցանելով յառաջ Կայս. Գահոյից, յայտնեց թէ նոր հեռագրութեան բացումը կատարուած է չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին։ Ն. Վեհափառութիւնը բարեհաճեցաւ չնորհակալութիւններ ուղղել Պ. Ֆիշէրի։

—Գերմանիոյ հեռագրական եւ թղթատարական վերատեսուչը, հեռագիր մը ուղղելով թղթատարական եւ հեռագրական վերատեսուչ Հիւսէյին Հասիպ պէյի, գոհունակութիւն յայտնեց ընդհանուր նոր հեռագրութեան բացման համար, որ պիտի ծառայէ ալ աւելի ամրացնելու երկու երկիրներուն միջեւ գտնուած բարեկամական յարաբերութիւնները։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի ներքին հիւանդութեանց ուսուցիչի օգնական հարիւրապետ Հէմտի էֆ. իրեն համար առաջուց պաշտօնավարութեան չերթալու նպատակով պահուած էր, եւ հակառակ իր տասնը ուղղուած այն ազդարարութեան թէ արձակ օրը եթէ երեւան չելլէ, օրէնքի անհնազանդ մը նկատուելով պիտի արտաքսուի, յիշեալը դարձեալ մէջտեղ չէր ելած. ուստի որոշուեցաւ որ զինուորական պատժական օրէնքին համաձայն, ձերբակալուելու պարագային վեց ամիս բանտարկուելու պայմանով, իր ձեռքէն առնուի բժշկական վկայականը, որպէս զի այլ եւս Թուրքիոյ մէջ չկարենայ բժշկութիւն ընել. պիտի առնուին նաեւ իր պատուանշանները եւ աստիճանները, եւ զինուորականութենէ պիտի վտարուի։ Կայս. Իրատէ մը վաւերացուցած է պատկանեալ պաշտօնատան կողմէ արուած այս որոշումը։

ՅՈՒՆԱՐԷՆ Քոնսթանդինուպոլիս լրագիրը քառն փարայէն տասնի իջեցուց իր Թերթին գինը, առջի օրուընէ սկսեալ։

ՄՈՒՏԱՆԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ խաղողի բերքը, այս տարի, անցեալ տարուընէ չատ աւելի է։ Հիմա մէկ քիլոն 12էն մինչեւ 16 ղրուշ կը ծախուի։ Շերամաբուծութեան չատերը որոնք նախապէս ուրիշ նահանգներ գացած էին իրենց բերքերը վաճառելու համար, հիմա Մուտանիա կը դառնան։ Ձիթապտուղի բերքն ալ աղէկ կ'երեւայ, վասն զի անցեալ ձմեռուան ցուրտերէն ծառերուն վրայ երեւան ելած վնասակար որդերը փճացած են։

Բ. ԴՐԱՆ արձանագրութեանց դիւանին նախորդ տասը վաճառական Հաճի Պօզը էֆ.ի ընտանիքին ամսական 2500 ղրուշ յատկացուեցաւ։

ՔԱԱԿՀԱՆԱՍ. — Թոփալ Քեաթիպեան անուն անձ մը, Պոյաճքէօյի, անցած օր Ղալաթիոյ քարափին վրայ գտնուած պահեստէն, քաղաքահաս մը փոխանակ տանը ղրկելու, ամրարին Թոփալ խաղին բանիկ ջրակոխանը, երկու ապատակ զարկած երեւի եւ յանձնեց ոստիկանութեան։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳՈՀԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ
ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐԵՒՇԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ բոլոր չրջաբերականներ ուղղելով մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներու Թաղական Աւագերէցներուն եւ Թաղական Խորհուրդներուն, յանձնարարեց որ վաղը՝ կիրակի՝ եկեղեցական արարողութեանց պահուն, աղօթքներ կարդացուին Օգոստափառ Կայսեր արեւշատութեան համար, գոհաբանական մաղթանքներով առ Աստուած, Ն. Կ. Վեհափառութեան թանկագին կեանքը վտանգներէ եւ փորձանքներէ ազատ պահելուն համար։

Նախընթաց օր Վահան էֆ. Էսաեան Բերայի Պաղտաց հասարակութեան Ցանձնաժողովին յանձնեց 3000 օսմ. ոսկին զոր երկու բարերար անձեր կտակած էին ազգային նպատակով։ Ցանձնաժողովը պաշտօնական ընկալագիր մը տալու որ այսօր Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ պիտի վաւերացուի յանուն Կեդր. Վարչութեան։ Այդ ընկալագրին համաձայն՝ նուիրատուները մինչեւ 12 տարի տարեկան 3000 ֆր. պիտի առնեն։ Եթէ այդ թուականէն առաջ մեռնին, դրամը չպիտի վճարէ տոկոս։ Այս բարերարական գործը կատարուած է Ս. Պատրիարք Հօր, Մկրտիչ եւ Վահան Էսաեան էֆ.ներու եւ Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի չիտակցութեամբ միջոցաւ։

—Ս. Հայրապետին Էջմիածնէն մինչեւ Թիֆլիզ ընկերացեր են Տ. Գէորգ արքեպ. նոր ձեռնադրուած Տ. Նահապետ եպիսկ. Կոմիտաս Վ., Թադէոս Վ. եւ Խորէն էֆ. Խրիմեան։ Թափօրը երբ քաղաք հասեր է, ճամբուն վրայ բազմութիւն խռնուած էր եւ զանգակները ազատ էին հնչեր։ Վանքի Մայր եկեղեցւոյ դռները զարդարուած էին։ Ս. Հայրապետը ուղղակի Վանքատուն ելեր է, օրհնելով ժողովուրդը եւ անկէ վերջ առանձնացեր է։ Ամսոյս 25ին Ս. Հայրապետը Կովկասի փոխարքային այցելութեան գացեր է իր հետ առնելով Տ. Գէորգ արքեպ., Տ. Գրիգորիս եպիսկ., Տ. Կարապետ եւ Տ. Թադէոս վարդ.ները։ Ս. Հայրապետը իր չնորհաւորութեան եւ բարեխնամութեանց հետ՝ կալուածական խնդիրներու խօսքը ըրած ատեն, փոխարքան ըսեր է թէ իր այս խնդիրները պիտի կատարուին, սակայն ժամանակը չէ որոշեր։ Փոխարքան Ս. Հայրապետին ներկայացուցեր է իր կինը, որ Ս. Հայրապետին օրհնութիւնը խնդրեր է եւ փափաք յայտներ է Ս. Էջմիածին այցելելու։ Նոյն օրը Վորոնցով իշխան փոխարքային այցելութիւն դարձնելու կէս ժամ ներկայ գտնուեր է Ս. Հայրապետին քով։ Ամսոյն 27ին փոխարքային օգնականը այցելեր է Ս. Հայրապետին, եւ ամռեր է թէ կալուածներն ու դպրոցները պիտի յանձնուին տէրերուն։ Ն. Ս. Օծութիւնը կը փափաքի որ այդ դպրոցներու վերադարձումը եւ վերաբացումը տեղի ունենայ Գէորգ Կաթողիկոսի ժամանակի օրէնքով եւ թէ Մակար Կաթողիկոսի օրով եղած օրէնքով։ Ցայս կայ նաեւ որ վաճառելով Պլէհվէի օրով ներքին գործոց նախարարութեան հեռագրով փակուած Շուշիի հոգեւոր մեծ դպրանոցն ալ բացուի յառաջիկայ աշակերտներով։

Ս. Հայրապետին դիւանապետ Տ. Կարապետ Վ. Գանձակի փոխ. առաջնորդի պաշտօնով հոգեւոր հովիւ նշանակուեր է։ Նորընտիր Տ. Նահապետ եպիսկ. եւս Գէորգեան ճեմարանի վերատեսուչ անուանուեր է։

—Ինչպէս յայտնի է, Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը երբ իրեն օժանդակ մարմին կազմած էր Կալուածոց մատակարարութեան Ցանձնաժողով մը, որ կարեւոր դեր մը սատարեց այդ կալուածներու պահպանութեան եւ մատակարարութեան մէջ, եւ իր կազմած օրէն ի վեր այդ կալուածներու հասոյթը աւելցնելու համար ձեռք բերած արդիւնքէն զատ անոնց նորոգութեան եւ այլ ծախսուց վրայ տարեկան մէկ քանի հարիւր ոսկի խնայողութիւն յառաջ պիտի գայ։ Այսքան օգտակար նպատակաւ կազմուած եւ իր պաշտօնը իրապէս օգտակար ըրած մարմինէն զատ, նոր մարմին մըն ալ կազմել կը խորհի Հոգաբարձութիւնը։ Այս մարմինին պաշտօնը պիտի ըլլայ հաստատութեան հասոյթի աղբիւր եղող ժամատուն, սիկառ թուղթի եւ լուցկիի գործերուն, ծաղկեպսակներու եւ ծաղկեփունջերու աւելի արդիւնաւորման համար միջոցներ խորհիլ եւ գործադրել։ Այս նպատակաւ Ցանձնաժողով մը պիտի կազմուի տնտեսական գետին, հետեւեալ կերպով. Տեարք Ս. Աստուրեան, Մ. Րէֆիքեան, Օ. Ալալեմճեան, Կ. Խորասանճեան, Յ. Սալըբեան, Գ. Սարգիսօֆ եւ Մ. Եւեթիւրէլ։ Իբրեւ սկզբնաւորութիւն մը այս ձեռնարկին, ի նպաստ Հիւանդանոցին լուցկիի վաճառման հանգամանքը յանձնուած է Կարապետ էֆ. Խորասանճեանի, որ այդ մասին համար պէտք եղած դիւրութիւնները պիտի խորհի, այս նոր ձեռնարկը յաջող ընթացքի մը մէջ դնելու համար։

—Ուսումն. Խորհուրդը խնդրած է Ս. Պատրիարք Հօրմէն որ Կրթական Ծրագրին բարեփոխման առթիւ կրօնի եւ բարոյագիտութեան ճիւղերուն յայտագիրը ինք պատրաստէ։

—Խասգիւղի Թաղ. Խորհուրդը խնդրած է Պատրիարքարանէն որ վերջին միջոցին առթիւ կազմուած Նպաստամատոյց Ցանձնաժողովին Պատրիարքարան յանձնուած գումարէն մաս մըն ալ իրենց յանձնուի, քանի որ իրենց եկեղեցին եւ դպրոցն ալ վնասներ ունին։

—Արմաշի Դպրեվանքին քննութիւնները երէկ վերջացան եւ աշակերտները սկսան արձակուրդով մեկնիլ իրենց ծննդավայրերը։ Գ. Դասարանի աշակերտներէն արժանաւորները կոչուած պիտի ըլլան սարկաւագութեան աստիճան ընդունելու համար, որուն պատրաստուած են պատասխանելու կամ բերանացի.—Վանքին չէնքերուն նորոգութեան ձեռնարկուած է չորաթէ մը ի վեր։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Զզօն էֆ. Խորասանճեան իր ամուսնութեան առթիւ 25 օսմ. ոսկի. նոյնպէս Օհան էֆ. Շամտանճեան իր դստեր Օր. Հայկանոյշի ամուսնութեան առթիւ 25 օսմ. ոսկի բարերարած են նուիրել հաստատութեանս։

Զայս ծանուցանելով Հոգաբարձութիւնս ներկայիս կը փութայ իր սրտ. խնդակցութիւնն յայտնելով չնորհակալ այսն երջանիկներու միութիւնն եւ կը յուսայ թէ հարսանեաց օրը Հիւանդանոցին մէջ հոգեհանգիստ մը տալով, հարսանեկան ուրախութեանց պիտի մասնակցին հաստատութեանս բոլոր պատսպարեալները որք իրենց արտաքին օրհնութեամբ բարեմաղթութիւն պիտի ըլլան ամուսնացելոց յարատեւ երջանկութեան համար։

Հիւանդանոցիս Տնօրէնութիւնն ըստ տեղեկագրի յիմարանոցի բժշկին ծանուցած ըլլալով որ երկու յիմարանոցներ չափէն աւելի լեցուած են եւ բնաւ տեղ մնացած չէ, Հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայ չրջաբերականաւ ծանուցանել ի գիտութիւն գաւառական Գեր. Առաջնորդաց եւ Պատ. Թաղական Խորհրդոց որպէս զի բաց ի հիւանդներէ ժամանակ մը յետաձգեն յիմարներու առաքումը մայրաքաղաքիս մէջ եւ նախապէս գրաւոր կերպով Հոգաբարձութեանս դիմելով, տեղական միջոցներով խնամեն զանոնք մինչեւ որ Հոգաբարձութիւնս առաջնութեան կարգաւ ծանուցանէ անոնց առաքումը։ Նոյնպէս չղրկել նաեւ աղքատ եւ ծերեր ի պատսպարութիւն, որոնց յարկաբաժինները, եւս յոյժ խճողեալ վիճակի մէջ կը գտնուին։

—Հանգուցեալ տիկին Մարիամ Կ. Պէշիկթաշլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Գրիգոր էֆ. Էրմեննեան։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 21 յուլիս. — Կառավարութեան ասիա գործակալութեան ստացած մասնաւոր հեռագիրներու նայելով, ճաբոնական մարտանաւեր երեւցեր են Նիքոլայեւսքի մօտ։ Այդ հեռագիրները կը յայտնեն թէ Նիքոլայեւսքի եւ Վլատիվոստոքի բնակիչները Խապարովսք կը փախչին։

—Լինեւիչ զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ.—Սախալինի մասին ստացուած տեղեկագիրներու նայելով, ճաբոնական նաւատորմիղը որ Սախալինը ռմբակոծած էր, յետոյ դէպ ի Բարէս գացեր է։ Ապա Թուսմենիուէի գետաբերանը անհնակնալով մինչեւ Լինամա հրուանդանը տարածուեր է։ Ճաբոնական բոլոր մարտանաւերը սկսեր են կրակ ընել, ռմբակոծելով ծովեզերքը նոյն գետաբերանին մօտ։ Այդ միջոցին ճաբոնական երկու թորփիլանաւեր Թաօթէնիի ծովածոցը մտնելով, իրենց ռմբակոծութեանը նպատակէ ըրեր են Ուկոսի գիւղը։ Անոնց նպատակը ըլլալով ռմբակոծել ռուսական զօրախումբին բանակած տեղը, որ նոյն կողմը կը գտնուի, Թաօթէնիի ծովածոցը պահպանող մեր զինուորները պատասխաներ են ճաբոնական թորփիլանաւերու կրակին։ Այդ միջոցին ճաբոնական քանի թորփիլանաւերէն զինուորներ ցամաք ելեր եւ հեռագրական թելերը խզեր են Բիլ վերջէ չորս հետաւոր յառաջապահներ հարաւային կողմէն յառաջանալով, բաւական ճշդանումնութիւն մը կատարեր են Անիւա ծովածոցին ռուսական դիրքերուն դէմ։ Ցետոյ ճաբոնական բոլոր նաւերը հեռացեր են։

ԲԱՐԻԶ. — Փուինեայի Թղթակիցը Մանչուրիայէն կը հեռագրէ թէ Ռուսերը առատ զօրութիւն մը կը համախմբեն Կուանչէնին հիւսիսային կողմը՝ ճաբոնացիներուն չրջափակումին դիմադրելու համար։ Նոյն թղթակիցը կը յայտնէ թէ Թամէնի հարաւային մէջ չատ հաւանական է որ մեծ ճակատամարտ մը տեղի ունենայ։

ԲԱՐԻԶ. — Ռուսական առաջին պատուիրակ Պ. Վիթթէ, այս իրիկուն, Բարիզ ժամանեց։

—Բնգերեալերէն կը հեռագրեն թէ Պ. Վիթթէի վերագրուած խօսքերը եւ յայտարարութիւնները արդէն իսկ հերքուած, բոլորովին մտացածին են։ Պ. Վիթթէ կատարեալապէս զգուշաւոր ընթացք մը ունենալով, սա յայտարարութիւնը ըրած է.—«Ռուսիա հաշտութիւն պիտի կնքէ, եթէ ճաբոնեան պայմանները համաձայն ըլլան Ռուսիոյ արժանապատուութեանց, հակառակ պարագային, պատերազմը պիտի չարունակէ։»

—Պ. Վիթթէ Բարիզ ժամանելուն՝ տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեց թէ Ռուսիոյ զինուորական միջոցները սպառած չեն եւ թէ պիտի դիմադրէ, եթէ ճաբոնի պայմանները անընդունելի ըլլան հաշտութեան։ Ուաշինկթընի բանակցութիւններէն առաջ Զաւր միայն պիտի տայ վճռական որոշումը։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Չին ծանուցեր է Մ. Նաոմոնդոյ թէ Մանչուրիոյ մասին հաշտութեան բանակցութեանց առթիւ որոշուելիք Չինաստանի համաձայնութիւնները պիտի չընդունի, եթէ իրմէ խորհուրդ չհարցուի։

—Ճաբոնի պատուիրակ Պարոն Քոմուրա Ուաշինկթըն ժամանելով պաշտօնապէս ընդունուեցաւ Ռուզվելթ նախագահին կողմէ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ընդհանուր տպաւորութիւնը այն է թէ վստահութիւն կայ ռուսական բանակին վրայ։ Ռուսերը հաշտութեան փափաքող չեն։

ԲԱՐԻԶ. — Պ. Վիթթէ հոս ժամանելուն կայարանին մէջ ընդունուեցաւ ռուս դեսպան Պ. Նելիտովի, Պ. Ռուվիէի մէկ ներկայացուցիչին եւ Բարիզի կառավարին կողմէ։ Բազմութիւն մը հոգի «Կեցցէ՛ Ռուսիա» գոչեցին։ Ցայտնի չէ թէ Պ. Վիթթէ Պ. Լուպէի պիտի ներկայանա՞յ, թէ ոչ. հաւանական կ'երեւայ, սակայն, թէ Պ. Ռուվիէի հետ պիտի տեսակցի ներկայ խնդիրներուն վրայ, եւ մանաւանդ փոխառութեան մը համար՝ հաշտութեան կնքման անհրաժեշտ եղած գումարը գտնելու նպատակով։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ երեսփոխան Պ. Ռէտմընտ պահանջեց զեղչել Իրլանտայի նախարարութեան ելմտացոյցը։ Պ. Պալֆուր պաշտպանեց այդ ելմտացոյցը։ Քուէարկութեան ատեն 199 երեսփոխաններ զեղչումին ի նպաստ քուէարկեցին եւ 196 ալ դէմ. ազատական եւ ազգայնական կուսակցութիւններ ծափահարեցին։ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն հարցուց թէ ի՞նչ են Պ. Պալֆուրի մտադրութիւնները այդ անկումէն ետքը։ Նախարարապետը պատասխանեց թէ նախարարութիւնը նկատողութեան պիտի առնէ կացութիւնը եւ երկուշաբթի օրը պիտի տայ իր որոշումը։ Երեսփ. Ժողովը յետաձգուեցաւ։ Իրրաւ չրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Պ. Պալֆուր պիտի չհրաժարի այդ թեթեւ անհամաձայնութեան հանդէպ՝ երկրորդական խնդրոյ մը համար որ միայն Իրլանտայի կը վերաբերի, մանաւանդ անոր համար որ համոզուած կը մնայ թէ Պ. Պալֆուր կ'ուզէ ճաբոնի հետ դաշնակցութեան բանակցութիւնները աւարտել եւ ուրիշ կարեւոր խնդիրներ ալ լուծել։

—Ժամայիքի (Տարէնդալ կղզիները) կառավարիչը կը տեղեկագրէ թէ ասոնց փոթորիկ մը քանդեր է բոլոր տուները. չատ զոհեր կան. ամբողջ բնիկներ մեռած են։

ՍԱՆ-ՏԻԷԿՕ (Քալիֆորնիա). — Ամերիկեան ԲԷՆԻՆԿԹԸՆ թնդանօթանաւին մէջ պայթում մը պատահելով յիսուն հոգի մեռան եւ 228 վիրաւորուեցան։

ԲԱՐԻԶ. — Կը ծանուցուի թէ Ռուսիա ալ համաձայն է Մարոքի գործերուն համար միջազգային Դեսպանախորհուրդին գումարման, պայմանաւ որ նախապէս իրեն հաղորդուի ամբողջ ծրագիրը եւ գումարման թուականը ու վայրը։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ. — Սուէզի ջրանցքէն անցնող օրուան մէջ, յուլիս 10էն 20, անցած նաւերուն թիւն է 99 եւ գոյացած հասոյթն է 3,770,000 ֆր.։

ԲԱՐԻԶ. — Ֆրանքօ-իտալական մարմին մը կազմուեցաւ լատինական չահերու պաշտպանութեան համար։

ՊԵՐԼԻՆ. — Աւստրիոյ վաճառականներու օժանդակ մը Անգլիոյ մէջ գնաց Հայլամերի պատկանութեան մէկ մասը՝ վեց հազար արտաւար, ուր ածուխի հանքեր կան։

ԼՈՆՏՈՆ. — «Սէնթրէլ Նիւզ» կը ծանուցանէ թէ Լոնտոնի մէջ կը սպասուի որ Պ. Պալֆուրի նախարարութիւնը հրաժարի։

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 7 Յուլիս		
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Օ. Ո.	97 07
Ամէնէն բարձր գին	»	97 01
Ամէնէն վար գին	»	97 15
Րումէլիի Երկաթուղի գոց	Փր.	131 50
Ամէնէն բարձր գին	»	132 25
Ամէնէն վար գին	»	131 37
ԲԱՑՈՒՄ 8 Յուլիս		
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացն	Փ. Կ.	97 08
Րումէլիի Երկաթուղի	Փր.	131 50
Շիրքէթի Խայրիէ		30 —
Օսմանիէ		— —
Ռէժի		17 15
Օսմ. Պանքա		— —
Ցունական Պանքա		427 —
Տէրքօս		245 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4 07
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7 65
» ժուիսանս		2 75
» պարտաթուղթ		484 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ		513 —
Թրանուայ		79 —
Բրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		310 —
« » « Բ		269 —
Լավրիոն		40 —
Անատոլըի երկթ. բաժնեթուղթ		15 25
» » պարտաթղթ.		526 —
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէք	»	109 25
Բարիզ » »	Փր.	22 93¾
» » » չէք	»	— —
Պէրլին առաւօտ չէք	մարք	18 69
Վիէննա չէք	Փիոր.	21 94
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87 13
Անգլիական ոսկի	»	109 33
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 10
Քրիմից	»	51 12
Մէճիտիէ արծաթ	»	107 37
Մէթալիք	«	— —
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Յուլիս		
Անգլիական Քոնսոլիտէ		90 06
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	88 50
	գոց.	88 63
Օսմանեան Պանքա		13 75
Ռուսական 1888–1889		86 50
Հելլենական 5 %		51 75
» Մոնոբոլ		52 —
Պուլկարական 1892		100 —
Եժիբսիէն Իւնիֆիէ		105 37
Ճաբոնական %		87 75
Թրանսվալ		3 06
Ջէրթըրտ		1 78
Փոխանակագիր		25 28¾
ԲԱՐԻԶ, 20 Յուլիս		
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99 35
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. Ղր.	90 22
	գոց. »	90 10
Օսմ. Կայս. Պանքա	Փր.	597 —
Օսմանիէ	»	— —
Րումէլի երկաթուղի	»	— —
Օսմ. մաքսատուն	»	482 —
Օսմ. Ռէժի	»	397 —
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	510 —
Քրէտի Լիոնէ գուբոնը կա.	»	1110 —
Իտալական Ռանթ	»	104 90
Սպանիական արտաքին	»	91 17
Աւստրիական	»	101 —
Թրանսվալ	»	79 —
Ռուսական 4 % 1901	»	85 16
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 145
Դրամագլուխ	»	— —
ՎԻԷՆՆԱ, 20 Յուլիս		
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Փր.	240 20
Րումէլի երկաթուղի	»	142 50
Օսմ. Ռէժի	»	— —
ՊԵՐԼԻՆ, 20 Յուլիս		
Միացեալ պարտաթուղթ	Փր.	— —
Րումէլի երկաթուղի	»	135 75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104 50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 345
ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 20 Յուլիս		
Օսմ. միացեալ պարտք		— —
Րումէլի երկաթուղի		— —

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. Կայս. Պանքայի բաժնետիրաց Ընդհ. Ժողովը, Լոնտոնի մէջ գումարուած յունիս 28ին, որոշած է 14 չիլինի կամ 17.50 ֆրանքի եւ կամ 0.77 ղրուշ ոսկեդրամի չահաբաժին մը վճարել 1904 տարեշրջանին համար։ Այս վճարումը պիտի կատարուի յուլիս 3էն սկսեալ, Օսմ. Կայս. Պանքայի Կ. Պոլսոյ կեդրոնատեղին, Լոնտոնի եւ Բարիզի մէջ, ինչպէս նաեւ իր գործակալութեանց եւ մասնաճիւղերուն կողմէ։ 11—13

Կ. Պոլիս, 29 յունիս 1905

* * *

Ազդ. — Թէմպէքիի բիրքիրիթէ 4 % Օսմ. պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ այս արժեթուղթերու պայմանաժամը 1899 օգոստոսին աւարտող 13 թիւ կտրոնները, եթէ մինչեւ 31 յուլիս 13 օգոստ. չներկայացուին հատուցուելու համար՝ չեղեալ պիտի նկատուին։

Կ. Պոլիս, 13 յուլիս 1905 5—12

ԼԱ ՍԷԶՕՆ

ԿԸՐՊԱՍԵՂԷՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, մեծ փողոց, բասամ Բանեսյեն Թիւ 7

Այս վաճառատան մէջ կարելի է վստահօրէն գտնել լաւ եւ չափաւոր գինով ապրանքներ։

Ինչո՞ւ համար Լա Սէզօն վաճառատունը աղէկ տեսակէ եւ չափաւոր գին ունեցող ապրանքներ կը ծախէ։ Ատոր պատասխանը պարզ է եւ սա է.

1. Վաճառատունը կանխիկ կը գնէ իր ապրանքները եւ բան մը չի պարտիր մէկուն, որով լաւ ապրանք ձեռք կը ձգէ։
2. Լա Սէզօն չատ ծախելու համար համեստ չահով մը կը գոհանայ։

Հետեւաբար Լա Սէզօն վաճառատան յաճախորդները կրնան ապահով ըլլալ թէ լաւ տեսակէ եւ չափաւոր գնով ապրանքներ պիտի գնեն։ 23—36

ԻԼԱՆ

Բալէ Գօրօնալըսին Իքինճի Մահքեմէ մէյ Թիճարէթ իլամը իլէ Հաճը Կարապետ Սաքըզեանըն զիմմէթինտէ մահքիւմըն պիհ օլան 350 լիրանըն մա մէսարիֆը մահքեմէ թէէտիյէսի իսթիֆայը իչիւն մէտխալէ մէրզուպէն Իսքիւտարտա Սէլամ Ալի էֆէնտի մահալլէ վէ ճատտէսինտէ 314 վէ 316 վէ 318 նումէրօլուլէ մաարուֆ թախմինէն 640 ղըրշ մըզաալը արսանը մէվքի վէ մէմալի չէնիզ 720 ղրշ. քեմէ կէթիրիլէթէ օլան վէ բուչթէլէրինտէ 6 օտա վէ 2 սալօն վէ բիր մութպախ վէ [illegible] 15 կիւն մուտտէթլէ մէզատէ վազ օլունմուշ օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն Մահքեմէի Թիճարէթ իճրա տաիրէսինէ մուրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 5 Թէմուզ 321

* * *

Տօղըրմաճը Սիմօն վէլէտը Սահակըն մուգատտէմա Իւսկիւտարտա Սէլամսըզ [illegible] թէրէքինտէ [illegible] 4 մայըս 321 թարիխինտէ իլանըն [illegible] 9 նիսան 321 թարիխլէ վէ 47 նումէրօ իլէ [illegible] 20 նումէրօ իլէ [illegible] 10 սէնէտէ իլէ էվվէլ 296 թարիխլէ [illegible] 91 կիւն [illegible] 26ընճը վէ իքինճի 29ընճը [illegible] իլան օլունուր։

Ֆի 6 Թէմուզ 321

* * *

Շիրքէթի Խայրիէ հիսսէլէրինտէն 8544, 8545 նումէրօլու իքի հիսէ սէնէտլէրի [illegible] իլան օլունուր։ 6—6 Միւսթերիլէր

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՐՏՕՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Քր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Քր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Քր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ, ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Ալեքսանդրեան խան։

Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

33—50 23

Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԸՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ շինութիւններու, ճամբորդութեան ապրանքներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առաջքէ խորտակումին դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,866,307 Ֆր.
[illegible] գումար	142,585,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	56,585,800 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ 1 21—50

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Կայսերական հրամանով արտօնեալ սիկարի թուղթի վաճառման տնօրէն Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկարի թուղթեր ամէն մէկ տետրի վրայ նշանակուած թրքական վիճակահանութեան (Արեւելեան Երկաթուղւոյ) թիւեր. այս թիւերն ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու որ երկու ամիսը անգամ մը տեղի պիտի ունենայ եւ պիտի շահին հետեւեալ կերպով.

1	վիճակ պիտի շահի	Ա	թիւ	շահողը	1	անձ	դահեկան	10000
1	» »	Բ	»	»	1	»	»	1000
2	» »	Գ	»	»	2	»	»	500-ական
6	» »	Դ	»	»	6	»	»	300 »
12	» »	Ե	»	»	12	»	»	100 »
28	» »	Զ	»	»	28	»	»	50 »
850	» »	Է	»	»	850	»	»	10 »

900 թիւեր պիտի շահին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան։

Ուշադրութիւն. սիկարի թուղթի տետրեր ունին թիւ մը եւ թուական որ վիճակահանութեան կրնալ մասնակցելու համար։

Մեր սիկարի թուղթը Վիէննա կայսերական գործարանը պատրաստուած եւ հաստատուած է ամենաղնիւ տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար ըլլալը։

Ուրեմն գնեցէք մեր թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տետրը 100 երես միեւնոյն ժամանակ պիտի շահիք ոսկի դահեկան 10,000։

Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ երբ շահողը սիկարի թուղթի տետրի շահող թիւով ներկայանայ Սալոնիք՝ Սալոնիքի պանքան։ Կ. Պոլիս, Սալոնիքի պանքան։ Իզմիր, Աթէնասեան եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակալութեան եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ 51—104

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՑՍ· ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻԶ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ ամէնուն գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ առաջին բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա	) 1. Մեծ փողոց, Պոն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա	) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ։) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս	) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար	) Չարշը գաբը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տանը։ 16 25—50

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.Ը
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին
Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ
1903 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը, որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն։ 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ամերիկեան բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութեան մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ դրամական, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնասպանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի առթիւ։ Տիպարական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագինն հոգալու տալու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին նշանակելու առանձնաշնորհում, չվճարուած ապահովագինները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեկան ըլլալէ յետոյ իրաւունք կորսնցնել չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգում, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հոգալու տալու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման մը ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Պոլիս Հուիթոլ խան
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՈԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վոյվոտա փողոց, Վիթոլիս խան
Ընդհանուր-Քննիչ գործակալ
5—50 Ղալաթիա 22 Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

ԼԱ ԲՕԲԻՒԼԷՐ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ, ՓԱՐԻԶ,
Ավընիւ Օբէրա-Գոմիք, թիւ 30-32

ԼԱ ԲՕԲԻՒԼԷՐ կը գործէ հսկողութեամբ ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութեանց եւ անոնց քօնթրոլին տակ։ Ընկերութիւնը կը կատարէ սովորական ապահովագրութիւններ, բօյիս-ֆուրընիներով. ժողովրդական ապահովագրութիւններ՝ առանց բժշկական քննութեան մինչեւ 3000 ֆրանք՝ ամսական վճարումներով. նաեւ պարտաւորիչ ապահովագրութիւններ հօրբերին երեք։

Ընկերութեան դրամատուներն են Պանք տը Ֆրանս, Քօնթուար տ'Էսքոնթ տը Բարի, Քրէտի Լիոնէ, Լոնտըն էնտ Քընթրի Պանքինկ եւ Ընկ.՝ Լոնտոն, Պ. Լ. Զարիֆի՝ Կ. Պոլիս։

Ընդհանուր Տնօրէնութիւն Թուրքիոյ համար՝ Լորտոս Խան, Ղալաթիա
Ընդհանուր Տնօրէն
33 50 Զ. ՖԻԹԻԼԻՍ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
7 1905 Մայիս 26էն սկսեալ ցնոր տնօրինութեան։ 7—10

Վոսփորէն կամուրջ

9 37 Պէշկթ. սկիւտար
9 30 Արնվ. չնկլ. պէյլպ. գուզ. պէշքթ.
9 30 ՍԹՆ. միրկ. բ. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշքթ.
9 30 Ր.ա.գվգ, ենիմ. մէսր. այքտ. Թար. ենք էմիրկ.
9 30 Պէյք. բաշ. չպք. գանլ. ա հիսար. գնտ. պէշկթ.
10 40 Գուզղ. սկիւտար.
10 2 Գ տ. ա.հիս. միրկ. բ.հիսար. պէպ. անվ. գրչ. օրթ. պշկթ.
11 Վնք. չէնկք. պէյլ. գզկ. պէշքթ.
11 35 Գուզկ. սկտ.
11 պէյք. բաշպ. չուպ. գանլ. ա. հիս. գանտ. պէշկ.
10 45 ենմ. մէսպ. պէյքտ. բիրլճպ. Թրպ. ենք. սԹՆ. միրկ. Պէպ.
11 30 Ր.հիս. պէպ. արն.
11 45 չէնկ. պէյլպ. պէշքթ.
11 50 գրչ. օրթ պէշքթ.
12 5 Գուզկ. սկիւտար.
11 20 Ր. ա. գավագ ենմ. մզբպ. պէյքտ. Թրպ. ենք. միրկ. պէշկթ.
12 30 Վնք. Չէնկ. Պէյլ. պէշիք.
11 45 Պէյք. բշպ. սԹՆ. բ.ա հիսար. գնտ. պէպք, արնվ. գրչ. օրթ. պշիքթ.
12 45 Գուզկ. սկիւտ.
12 45 Միրկ. բ.հիս. պէպէք։
1 Արնվ. գրչ. օրթ. պշկթ.
1 55 Մէսպ. այքտ. բ ճպ. Թարպ. այք. բշպ. չպք. գանլ. ա հիսր. գնտ. պէշ.
1 15 Գուզղ. սկիտ.
1 15 ա.հիս. գնտ. վնք. չնկ պէյլ. գուզղ. պշկ.
1 ենիրք. սԹՆ. գնլ. միրկ. բ. հիսար. պ.պ. արն. գրչ. Օրթ. պէշկթ.
12 15 ենմ. մզք. այքտ. Թրպ. ենք.
1 ենէմ. մէզպ. այքտ. Թրպ. ենք. միրկ. պէշիկ.
2 Միրկ. բ. հիսար. պէպ. արն.
2 20 Գրչ. օրթ. պէշկ.
2 15 Վան. չէնկ. պէյլպ. գայթ.
1 30 Թրպ Պէյք. Բշպ. Չպք. Գանլճ. ա. Հիսար. Գնտ. պէշկթ.
2 40 Ա.հիս. գնտ. վան չնկ. պէյլպ. զզկ. պշկթ.
2 20 գուզկ. Իւսկ,
1 30 ա.գավաք. ենիմիլ. մապ. պէքտ. Թարպ. ենք. սԹՆ. միրկ. պէշիկ։
2 45 Միրկ. բ.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկթ.
3 30 Վան. Չնկլ. պէյլ. պէշկ.
3 Պէյք. բշպ. չուպ. գնլ. ա.հիս. գնտ. պշկթ.
4 Ա.հիս. գնտ. վան. չէնկ. պէյլպ. պշկ։
3 ենէմ. մէսր. այքտ. Թրպ. ենք. սԹՆ. միրկ. պէշկթ։
3 45 Միրկ. Ր.հիս. պէպ. ար վ.գ.չ. օրթ. պէշկ.
4 30 Գզկ սկտ։
4 40 Պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկ.
4 30 ենմ. մէզբ.այքտ. Թրպ. ենք. սԹՆ. միրկ. բ. հիսար պէպ. պշկթ։
5 25 Ա.հիսար գանտ. պէպէք արնվտ. գրչ. օրթ. պէշկ.
4 50 Թրպ. Պէյգզ. բաշպ. չուպլ. գանլ. ա. հիսար. գնտ. պէյլպ.
5 30 Վանիք. չէնկ. գուզղ. պշկթ.
6 20 Պէյք. բշպ. չպք. գնլ. ա.հիս. գնտ. պէպ։
6 15 ենմ. մէսրպ. պէյքտ. Թրպ. ենք. սԹՆ.միրկ. բ. հիս. պէպ. արնվ. գուրչ. օրթ. պշկթ.
7 4 արնվտք. պէպ. վնքք. չնկլք. պյլպ. օրթք. գուզ. պէշիկթաշ գայթ։
7 18 Ա.Ր. հիսար. գանտ. պէպ. առնվտ. գուրչ. չէնկ. պէյլպ. օրթ. գուզ գայ սկս։
8 15 ենիրմ. մէսրպ. պէօյքտ. Թարպ. ենիք. սԹէն. միրկ. բ. հիսար. պէպ. արնավտք. օրթ. պէշիկթաշ։
8 15 Պէյգ. բաշպ. չ ք. գանլ. միկ. բ.ա. հիսր. գնտ. պէպէք վնլք. գրչ. գապաթաշ։
7 50 Ր. ա. գավագ. մէսրպ. պէյքք. Թրպ. պյգ. բաշպ. չուպլ. գանլ. ա. հիսար. գանտ. վանիք. չէնկ. պէյլպ. գուզ. պէշիկթաշ։
10 21 Սը ավտ.։
9 46 Միրկ. սԹՆ. պէշկթ. Սկտ։
11 Չէնկ. պէշկթ. Սկտ։
10 ենիրմ. մէսր. պէօյք. Թարպ. ենիք ՍԹէ. Միրկ. բ.հիսր պէպ. անվտ. գրչ. Օրթ.պշկ։
9 57 Չպուք պէյքոզ բշպ գանլ ա.հիս գանտ պէշիկթաշ։
10 50 բ.ա.հիս գանտ պէպ արնվ օրթ զզկ պշկ։
10 51 արնվ վանիք գրչ չէնկ պէյլ օրթ գուզկ գապ իւսկ։
11 30 Պէյլէրպէյ չէնկ վանիք պէշկթ։
10 50 ա բ.գավ ենմ մէսր այքտ Թրպ ենք միրկ ա.հիս պէպ արնվ պէշկ։
1 55 Պէշկ. Իւսկ.
3 Թար. այքտ մէզր ենմ այքոզ։

Կամուրջէն Վոսփոր

10 Պէշկթ. սկիւտ.
10 15 Պէպէքէն գանտ ա. հիսար միրկ բ. հիս։
11 35 Պէյքոզէն մէս պէյքտ բրճ Թրպ։
11 30 Ենիքէօյէն Պէյք բաշպ։
10 45 Ր.հիս պէպ։
10 50 Պշկթ. Գզկ. օրթ. պէյլ. գրչ։
11 15 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. բ. հիս. միրկ. սԹՆ.ենիք. Թրպ. բըճ պէօյք. մէս. ենմ. բ. ա. գավագ։
11 Գապթ սկտ. զզկ օրթ Պէյլ չէնկ արնվ պէպ գանտ ա.հիս միրկ։
11 15 Սկիւտարէն պշկ. չէնկ. պէյլ.
12 5 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վնք. գանտ. ա.հիս. գնլ. չպք. բշպ. պյքօզ. Թար։
12 25 Պէշկ. օրթ. պէպ. ա. հիս. գանտ.
12 30 արնվ. գրչ.
1 Գապ. Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. բ.հիս միրկ. սԹՆ. ենք. Թրպ. պէօյիւք. մէս.ենմ.
1 30 Իւսկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար գանլ. չուպ. բաշպա. պէյգ.
1 15 Պէշիկթաշէն Սկիւտ։
1 15 Գապթ Պշկ. օրթ արն միրկ բ.հիս պէպ
2 30 Պէշկթ. օրթ գրչ արնվ. պէպ. բ. հիս. միրկ. սԹՆ. ենք. Թրպ. պէօյ. մէս. ենմ.
2 35 Գապթ. սկտ. գուզկ. օ.Թ. միրկ. բ.հիս։
3 15 Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա. հիս. գանլ. չպուգ. բշպ. պէյքոզ. Թար.
3 30 Գապթ. Պէշկթ. գուզկ. օրթ. բ. հս. պէյլ. չէնկ. արնվ. վնք.պէպէք գանտ. ա.բ.հիս. միրկ. գանլ. սԹՆ ենք. բշպ. պէյքոզ։
4 05 Պէշկթ. օրթ գուրչ արնվ պէպ բ.հիս մրկ սԹՆ ենք Թար պէյք մէս ենմ.
4 30 Պշկ. գ.կ. պէյլ. չէնկ. վանք.
5 Պէշկ. գուզկ պէյլ չէնկ վնք գանտ ա. հիս. գանլ չպք բաշ պյք Թար պէյքտ մէս ենմ
4 55 Պէպէք ա.հիս։
6 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. բ. հիս. միրկ. սԹՆ. ենիք. Թր. պէօյք. մէս. ենմ. բ. ա. գավագ
7 5 Պէպէքէն գանտ. ա.բ.հիսր. միրկ. գնլ. չուբ. ենք. բաշ. Պէյքոզ։
6 15 Գապ Պշկ. գուզ պէյլ չէնկ արնվ վնք Պէպ
6 45 Պէշիք. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնավ. Պէպ. գանտ. ա. հիսար
7 45 Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. բ. հիս. միրկ. սԹՆ ենք. Թրպ. պէօյք. մէս. ենմ.
8 45 Պշկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար. գանլ. չուպ. բաշ.
8 50 Պէշիկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. բ.հիս.միկ.
9 15 Պշկ. միրկ. ենք. Թար. պէօյ. մէս. ենմ. Ր.ա.գավագ
9 30 Պշկ. օրթ գրչ անվտ պէպ գնտ Ր.հս միկ։
9 50 Օրթ գրչ անվտ
10 15 Միրկ. սԹՆ. ենիք. Թրպ. պէօյք.մէս.ենմ.
9 45 Պէշկթ. Գզկ. պէյլ. չնկ. վնք. գնտ. ա.հիս։
10 25 Պէշքթ. գանտ. ա. հիս. գանլ. չուպ. բաշ. պէյք. բըճպ. մէս. բ. ա. գավագը
10 15 Գապ Պշքթ. պէպ Ր.հիս։
10 30 Պշկ. պէյլ չէնկ
10 20 Օրթ գրչ անվտ վնք
10 20 Սկիւտ. Գուզկ.
10 45 Պշկթ. միկ սԹՆ ենք Թար պէյքտ մէս ենմ
10 50 Սկիւտա Գզկ։
11 Պէշկ. օրթ. Գուրչ. անվ. պէպ. ա.բ.հիս. միրկ. գնլ. բաշ. Պէյքոզ ենիք։
11 5 Պէշկ. պէյլ չէնկ վնք
11 25 Սկտ գզկ
11 50 Պշկ. միկ սԹէն ենք Թար պէյքտ մէս ենմ։
11 35 Պէշկթ. գանտ. ա. հս. գանլ. չուպ. բաշպ. պէյքոզ
11 45 Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. բ.հիսար. միր. սԹՆ. ենք,
11 50 Գուզ. պէյլ. չէնկ. վան. գանտ. պէպ։
12 Պէշիք. միկ ենք Թար Պէյքտ մէս ենմ։
12 15 արնվ. պէպ. բ. հիս. միկ. ենիք.
12 20 Պշկ. գնտլ. ա.հս. գանլ. չուպ. բաշ. պէյքոզ
12 30 ենք. Թրպ. պէօյք. մէս. ենմ.
12 20 Պէշկ. գզկ. պէյլ. չէնկ. արնվ.

ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Կամուրջէն Վոսփոր

2 Պէշկ. ենք Թար պէյքտ մէս ենմ
3 15 Պշկ. գուզկ պէյլ չէնկ գանտ ա. հս գանլ չու բաշ Պէյքոզ Թար պէյքտ մէս։
5 30 Պշկ. անվտ միկ ենք Թար պէյքտ մէս ենմ
6 Պշկ. անվտ միկ ենք Թար պէյքտ մէս ենմ

Վոսփորէն կամուրջ

9 15 ենմ մէս Պէյքտ Թար ենք միկ պէպ անվտ Պէշկթ։
10 ենմ մէս պէյքտ Թար ենք Պէշկ։
10 45 ենմ մէս պէյքտ Թար ենք Պէշկթ.
11 Մէս պէյքտ Թար պէյք բաշ չ գանլ ա.հս գնտ վնք չէնկ պէյլ գուզկ Սկտ Պէշկթ։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դամօ	1497	Հէրօ	1011	Մալմօ	724	Րոզարիօ	136
Ալէփօ	3607	Դոմինօ	2906	Հըրոնթօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորսօ	895	Հիբօ	775	Մարտէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիոսթօ	2277	Դինօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մէսսինօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Դոմինէ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սփէրօ	1203
Պորոտինօ	1264	Դուրօ	2383	Հորաթիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Դրագօ	1713	Հումպէր	895	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունէլ	841	Դինամօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1033	Թոքիօ	3327
Բըֆֆալօ	4431	Էկօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Քայրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թորքիլտ	487
Կալիպրօ	1337	Էրաթօ	1841	Կիէւօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1694	Ֆլամինկօ	1828	Քովնօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1239
Զիրարտօ	2739	Ֆլամինիօ	849	Լէօ	1083	Րիալթօ	3229	Վոլթուրն.	2398
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4583	Լէոնտօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէլօ	1350
Ֆիտօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1648	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4335	Կիկանօ	1243	Լորէնցօ	2191	Րոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։
Ալէփօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյք։
Վայքօ շոգենաւը, նաւապետ Հօրնէյ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։
Ալէփօ շոգենաւը, նաւապետ Րէյսրոս, ամսոյս 26ին։
Դիմել առ Գործակալս Յ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւմէյեաճ խան, Ղալաթիա 10 48—50

CAISSE PATERNELLE
ՔԷՍ ՊԱՏԷՐՆԷԼ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՊԱՏԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէ։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս
Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիօնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրանսաթլանթիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիօնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, [illegible]

Ընկերութեան վրայ տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիօնէի.
ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճեռնին որ կարենայ արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։
28 28—50

---

65 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
Փորհարութեան, խոլերինի, խոլերայի դէմ ամենազդեցիկ դեղն է
RICQLÈS
ՌԻՔԼԷՍԻ
ԱԼՔՈԼ ՏԸ ՄԷՆԹԸ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇԱԿԱՆ ԴԵՂԸ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՆԵՐՈՒ ԴԷՄ
Բարիզի 1900ի եւ Սէն-Լուիի ցուցահանդէսներէն վարձատրուած մրցանակներով

Ռիքլէսի Ալքոլ տը Մանթը կը գտնուի ամէն դեղարաններու մէջ։ Զգուշանալ կեղծերէն։ Ռիքլէս անունը պահանջել։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ՎԱՐՁՈՒ ԱՐԿՂԱՄՈՒՐՆԵՐ

Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղը, Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 347, հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրներու բաժիններ, արժէթուղթեր, գոհարեղէններ, թուղթեր եւլն. պահելու համար։ Վարձակալը ապահովութեան ամէն պայմաններու մասին կրնայ վստահ ըլլալ։ Այն գանձարկղը, ուր դրուած են արկղամուրները, հաստատուն անկեամ մը կը ձեւացնէ, Պալթըբի Զէլիքսան գործատեղերուն կողմէ շինուած ըլլալով եւ երկաթով, հրդեհի եւ գողի վտանգէն բոլորովին զերծ։ Արկղամուրի մը վարձակալը կրնայ ամենայն ապահովութեամբ եւ հանգստութեամբ տանիլ իր կտրոնները, ճշդել թուղթերը, դնել կամ վերցնել գանձեղէնները եւլն.։ Այս նպատակաւ՝ հանգստաւէտ դահլիճ մը դրուած է արկղամուրներուն մօտիկ։ Պանքային Պոլսոյ մասնաճիւղն ալ միեւնոյն առաւելութիւնները կ'ընծայէ հանրութեան, արկղամուրներու վարձակալութեան մասին, արժէքաւոր առարկաներ պահելու համար։ 12—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Յուլիս 25ին Անադոլի, Մարսիլիայէն։
» 31ին Սիւրիասի Անթուերբէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յուլիս 25ին Անադոլի, Սամսոն, Տրապիզոն եւ Նովորոսիսք։
Օգոստ. 1ին Սիւրիասի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 44—50 Է. Ֆ. ՌԸԳՈՒԼ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամէզէզ	300	Թիպս	2500
Անուպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քհանոբուս	3000	Բէքա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	20000
Օսանիր	3000	Կասքքնի	1500
Մարիոթիս	2500	Հիքսոս	1500

Դիմել առ Ճ. Վ. ՌՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 16—50 13 Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ՊԻԼ ՍՕՂՈՒԳԼԸՂԸՆԸ
ԹԷՏԱՎԻ ԳԱԹԻՍԻ

Տօքթօր ԷՎԼԱՆԳԻՐՈՒ Էվրօբանըն իճրա էթթիկի սօն [illegible] մուվաֆֆագըյէթլէր էլտէ էթմիշ [illegible] [illegible]։

Ղալէթ էնէր վէ Էվրօբանըն [illegible] Գոլթուգ, Սանտըգճըլար, Գարագէօյ Օթէլլին [illegible] 97 [illegible]։ 20—40

Cie RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Յուլիս
Կշ. 5/18 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին առտուն, Ձարոտանել, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 7/20 Օտեսա ժամը 10ին առտուն։
Շբ. 9,22 Մէթէլին, Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
13 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 9—50

ՔԻՒՆԱՐՏ CU ..D
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որոյ ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13800	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13800	Պաննոնիա	4341
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3333
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Բիզիա	1936
Ումպրիա	8128	Սերվիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2551
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Աուրանիա	7269	Քէֆալոնիա	1600

Դիմել առ ՃՕԼԻ Եւ ՍԻԿԸՐ
24—50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վինիֆրէտեան	10500	Ֆլավիա	3500
Տէվոնեան	10500	Իբերիան	3500
Պոստոնեան	10500	Ռուֆ.ըս	3000
Լանքասթրեան	9000	Ալճերեան	3500
Քոլոմպեան	9000	Արաբեան	3500
Պօհէմեան	8000	Աթէնեան	2500
Քօրնթեան	8000	Անտալուզեան	250
Թուսքանեան	8000	Բըլգարեան	[illegible]
Ֆլորենթեան	6000	Լէսպեան	2000
Ֆալէրնեան	3700	Մինէօ	90
Վալէնսեան	3700	Օբօրթօ	80
Ֆլամինեան	3700	Լիզպոն	8
Ֆաբիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքները ըլլալ փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատանէն հանելու համար իրենց հրահանգը տալ շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՖԵՆՏԵՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
13 36—50 մաքսատան հին տեղը

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ